

DE STER

Januari 1981 · 81ste jaargang · Nummer 1

DE STER

Uitgave van De Kerk
van Jezus Christus van de
Heiligen der Laatste Dagen

Januari 1981
81ste jaargang
Nummer 1

Eerste Presidium: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney.

Raad der Twaalf: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Le Grand Richards, Howard W. Hunter, Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust.

Adviseurs: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redactie kerkelijke tijdschriften: Larry Hiller, hoofdredacteur; Carol Moses, redactrice; Heidi Holfeltz, redactrice; Roger Gylling, redacteur.

Redactie De Ster: Henri J. A. Tenthof van Noorden, Kerkelijk Vertaalbureau, Mauritsstraat 100, 3583 HW Utrecht.

Inhoudsopgave

Wat gaan wij doen met de jaren die voor ons liggen? <i>Larry Hiller</i>	1
De grote geboden. <i>N. Eldon Tanner</i>	2
Mijn grootste uitdaging. <i>Charles W. Barrett</i>	7
Ik heb een vraag	12
Chinese echo's van de waarheid. <i>Pan Kuan I</i>	15
Zijn handen op mijn hoofd. <i>Anna-Greta Malm</i>	17
Veilig door woeste baren. <i>Kelikupa Kivalu</i>	19
Zich bekeren op vijfenvijftigjarige leeftijd? <i>Michael V. Lee</i>	21
Niet met z'n tweeën, maar met z'n drieën. <i>Aksel Tanner</i>	25
Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden. <i>Vaughn J. Featherstone</i>	33

Voor de kinderen

Dollie trekt de wereld door. <i>Lynn Tittleman</i>	1
Van vriend tot vriend. <i>Robert L. Backman</i>	2
Michiels familie. <i>Hetty Lou Mell</i>	4
Voor de grap	8

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266041434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bf. 330 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10,00.

© 1981 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

Wat gaan wij doen met de jaren die voor ons liggen?

Honderdvijftig jaren kerkgeschiedenis liggen achter ons. Terugkijkend verbazen wij ons over de opofferingen en de kracht van hen die geholpen hebben het koninkrijk tot dit punt te brengen.

In de algemene conferenties van de laatste tijd hebben onze kerkleiders regelmatig gesproken over het pad dat nu voor ons ligt. Op vele plaatsen zal het moeilijk zijn. Er zullen beproevingen en tegenspoed zijn, maar er zal ook veel tot stand gebracht worden. Wie zal geroepen worden zich die opofferingen te getroosten en wie zal doen wat er gedaan moet worden? Dat zullen wij zijn.

Zij die bekend zijn met de geschiedenis van de kerk verbazen zich voortdurend over de kracht en de vastberadenheid van de vroegere kerkleden. Soms zijn wij geneigd te denken: „Ik ben blij dat zij het waren en niet wij; want ik weet niet zeker of *wij* het nu zouden kunnen opbrengen.” En toch waren deze vroegere heiligen der laatste dagen mensen zoals u en ik, met dezelfde verleidingen, dezelfde menselijke zwakheden en gevoelens. Zij onderscheidden zich van de andere gewone mensen van hun tijd door hun getuigenis van de waarheid. Zij hadden het getuigenis van de heilige Geest ontvangen, en als zij gehoorzaam waren aan de roepingen en de raad van hun gezalfde leiders, gaf de heilige Geest hun kracht zodat zij in staat waren hun taken te volbrengen. Als er vervolgingen en moeilijkheden waren, dan was ook de Trooster er. Zij werden niet alleen gelaten. De Heer bereidde de weg voor hen.

Zo zal het ook voor ons zijn in de komende jaren. Als wij gehoorzaam zijn aan de op-

dracht het koninkrijk op te bouwen, zal de Heer voor ons uit gaan. Wij moeten echter wel hetzelfde getuigenis hebben als de vroegere heiligen hadden om sterk en standvastig te kunnen blijven. Daarom is het noodzakelijk dat ieder lid zich bekeert. Het is niet genoeg om in de kerk geboren en grootgebracht te zijn. Een ieder moet een persoonlijk getuigenis hebben. Het is ook niet genoeg om dat getuigenis maar een keer te ontvangen. Een getuigenis moet gevoed worden door voortdurend gebed, studie en een rechtvaardig leven. Dan zullen wij evenveel kunnen bereiken als degenen die ons voor zijn gegaan.

Gewoonlijk kijken wij naar de algemene autoriteiten en andere kerkleiders voor voorbeelden van geloof en toewijding. Hoewel hun roepingen belangrijk zijn, is hun aantal betrekkelijk gering. Er is ook veel kracht en geloof onder het gewone lidmaatschap. Vele van de trouwste en meest toegewijde heiligen der laatste dagen zijn onbekend buiten hun eigen wijk en gemeente.

In dit blad besteden wij bijzondere aandacht aan de getuigenissen en de ervaringen van sommige van de „gewone” heiligen der laatste dagen over de gehele wereld. Deze, en miljoenen zoals zij zullen bouwen op het vaste fundament dat reeds gelegd is totdat het koninkrijk gereed is om zijn Koning te ontvangen. Mogen wij allen het getuigenis ontwikkelen en behouden, dat ons kracht zal geven, onze inspanningen zal vergroten en ons zal troosten in tijden van beproevingen.

Larry Hiller, hoofdredacteur.

DE GROTE GEBODEN

Door president N. Eldon Tanner
Eerste raadgever van het Eerste Presidium

In een tijd dat de mensen verontrust zijn en er overal strijd is, en in een wereld geconfronteerd met problemen waarvoor geen oplossingen schijnen te zijn, behoren wij allen eens even tijd te nemen en na te denken over de reden van onze onrust en middelen te overwegen die ons terug zullen brengen tot rede en gezond verstand.

Als wij maar konden luisteren naar de woorden van de Schepper van vrede en broederlijke liefde, dan zouden wij ieder onrecht kunnen herstellen, de kanonnen doen zwijgen, de hongerigen voeden, de naakten kleden, onze zwaarden tot ploegscharen omsmeden en in geluk leven zodat wij ons sneller en beter zouden kunnen voorbereiden op de dag des oordeels, die voor een ieder van ons zeker zal komen.

In antwoord op de vraag van de wetgeleerde die Hem wilde verzoeken met de vraag: „Wat is het grote gebod in de wet?” antwoordde Jezus:

„Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand.
Dit is het grote en eerste gebod.

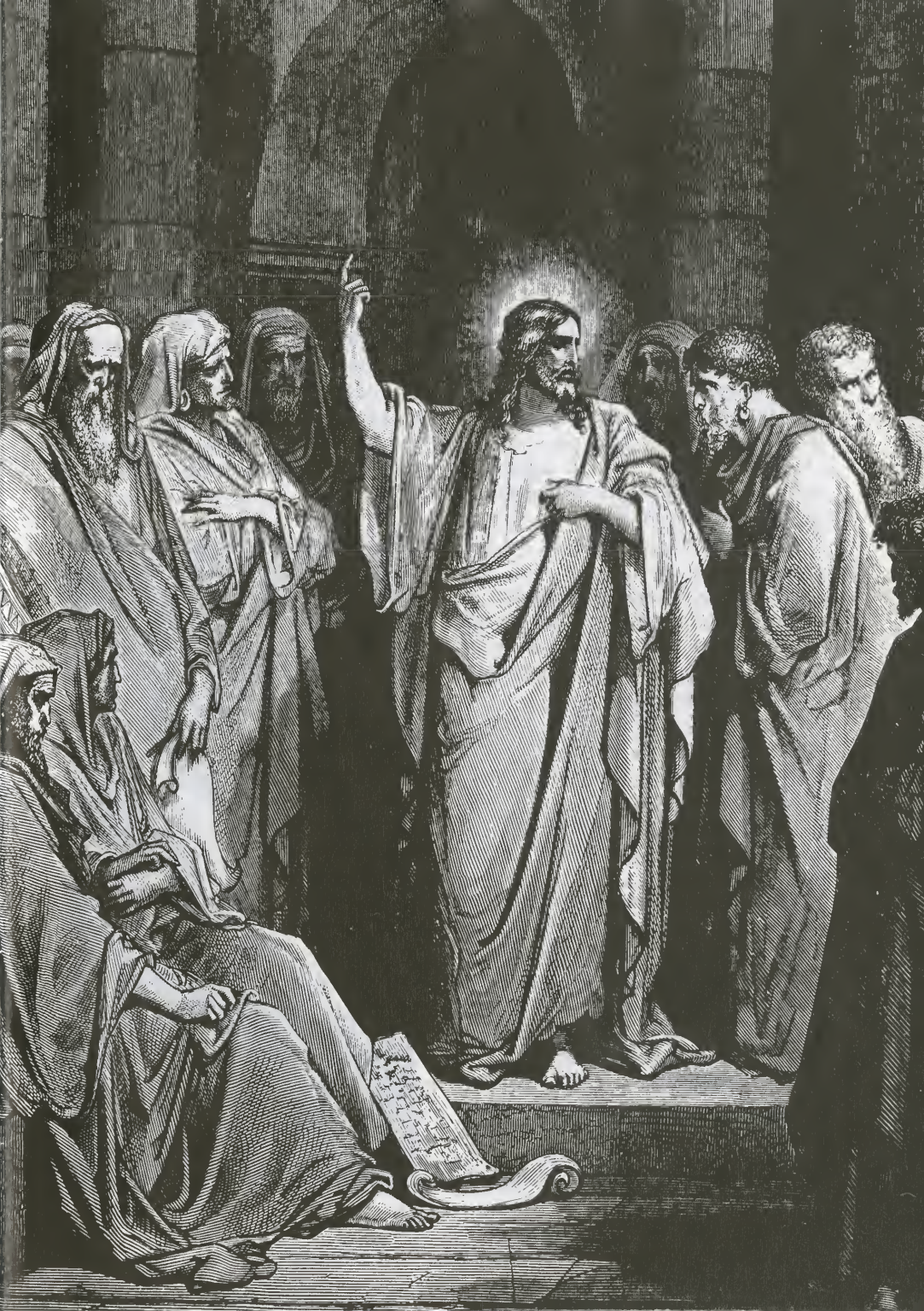
Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.

Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.” (Matteüs 22:37-49.)
Waarom zijn wij zo traag aan te nemen wat God zegt? Waarom kunnen wij niet begrijpen dat alle sociale problemen slechts op een rechtvaardige wijze opgelost kunnen worden als wij God aanvaarden als de Schepper van het heilal en leven in overeenstemming met de wetten die Hij voor de mensen heeft vastgesteld?

Ik heb eens de voorvertoning van de film „De Tien Geboden” bijgewoond en de indrukwekkende boodschap die ik er aan overhield was, dat wij vrij zijn God te dienen en zijn geboden te onderhouden of door een dictator geregeerd te worden.

Wij kunnen slechts zo lang vrij zijn als wij de wetten die onze vrijheid garanderen gehoorzamen. Overtreding van die wetten kan ons slavernij of de dood of tenminste een beperking van onze vrijheid bezorgen.

Als wij God liefhebben en onze medemensen, dat wil zeggen, onze naasten,

zullen wij ze behandelen zoals wij graag behandeld zouden willen worden. Oprechte liefde tonen houdt vele dingen in. Denk eens aan de woorden van de Heer aan Mozes:

„Gij zult onder uw volksgenoten niet als een lasteraar rondgaan. . .

Gij zult uw broeder in uw hart niet haten. . .

Gij zult niet wraakzuchtig en haatdragend zijn tegenover de kinderen van uw volk, maar uw naaste liefhebben als uzelf” (Leviticus 19:16-18.)

In Deuteronomium lezen wij de woorden van Mozes aan zijn volk:

„Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht.

Wat ik u heden gebied, zal in uw hart zijn,

gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat.” (Deuteronomium 6:5-7.)

Christus zei: „Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander.” (Johannes 13:35.)

In zijn vermaningen aan de mensen sprak Johannes deze krachtige woorden:

„Indien iemand zegt: Ik heb God lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan (ook) God, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben. En dit gebod hebben wij van Hem; Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben.” (1 Johannes 4:20,21.)

Wij behoren broederlijke liefde voor elkander te hebben. Godsdienst behoort dit gevoel te versterken en nooit zwakker

te maken. Het is uiterst belangrijk dat wij de geloofsovertuigingen en gevoelens van onze naasten respecteren en eerbiedigen.

Ik geloof dat Christus werkelijk de eniggeboren Zoon van God in het vlees was. Maar het feit dat anderen dit niet geloven is geen reden voor vijandige gevoelens, haat of gebrek aan broederlijke liefde. Omdat ik als mormoon geloof, een ander als katholiek, een ander als protestant, een ander als jood, behoren wij elkander niet te mijden, of te bekritisieren, of vijandige gevoelens tegenover elkaar te hebben. Wij behoren elkanders standpunt te respecteren, in de over-

tuiging dat een geloof in God iedereen beter maakt, als persoon en als burger, voorzover zij Gods leringen gehoorzamen en in het bijzonder: „. . . dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u heb liefgehad.” (Johannes 15:12.)

Deze liefde waarover de Heiland sprak, en waarvan Hij met nadruk heeft gezegd dat het het belangrijkste is in het leven, moet in het gezin beginnen en daarna in ons dagelijks leven worden toegepast. Verdraagzaamheid en respect voor de geloofsovertuiging van anderen moet in het gezin onderwezen worden. Kinderen moeten leren mensen met een andere geloofsovertuiging lief te hebben en met hen te leven en te spelen, en toch standvastig en trouw te blijven aan hun eigen overtuiging en beginselen.

Ik heb het altijd erg interessant en opbouwend gevonden, dat als onze zendingen naar vreemde landen gaan om het evangelie van vrede en liefde te prediken, zij spoedig een andere taal leren, vreemde gewoonten aannemen en naar huis komen vervuld van een diepe, blijvende liefde voor het volk van het land waar zij werkten. Wij moeten allen leren dit te doen, waar wij ook leven of dienen.

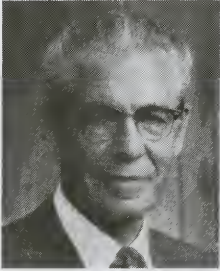
Het lijkt wel alsof er niets zo moeilijk is als onszelf te geven, als niet zelfzuchtig te zijn. Als wij werkelijk van iemand houden, is er niets wat wij voor die persoon kunnen doen te moeilijk. Er is geen werkelijk geluk in dingen te hebben of dingen te krijgen, tenzij het is met het doel om ze aan anderen te geven. De halve wereld lijkt wel het verkeerde pad te volgen bij het zoeken naar geluk. Velen denken dat het bestaat uit dingen hebben of dingen verkrijgen en uit bediend te worden, terwijl echt geluk alleen gevonden kan worden door anderen te dienen.

Soms ben ik bijna overtuigd dat het in de

natuur van de mens ligt om de zwakheden van anderen te vergroten om de onze kleiner te doen lijken. Laten wij er altijd aan denken dat mensen met een hoogstaand karakter anderen niet kleineren noch hun zwakheden overdrijven. Wat ze in feite hoogstaand maakt is dat zij liefde en belangstelling tonen in het succes en welzijn van hun naasten. Oprechte liefde laat ons niet toe wrok te koesteren of kwaad te zijn, te roddelen, of iemands goede naam te vernietigen. Wij behoren niet over elkander te praten of elkander te bekritisieren, maar ernaar te streven elkander op te bouwen en te versterken.

Een vriend van me deed mij eens het volgende relaas. Zijn vader en een neef van zijn vader leefden in dezelfde stad en waren concurrenten in de bouwwereld. Een verbitterde rivaliteit ontstond er in het begin toen zij beiden voor dezelfde contracten inschreven en deze nam steeds toe en werd overgenomen door de wederzijdse naaste familieleden, tot zelfs na de dood van mijn vriends vader toe. Het was moeilijk voor ze om beleefd tegen elkaar te zijn, zelfs in hun werk in de kerk, waar mijn vriend de bisschop van een wijk was en zijn neef in een andere. De situatie werd steeds moeilijker.

Plotseling stond mijn vriend voor het feit dat hij geroepen werd als een zendingspresident. Hij en zijn gezin waren er erg blij mee, maar hij voelde zich niet helemaal op zijn gemak. Hij bleef zich afvragen of hij zo'n belangrijke roeping wel waardig was. Hij wist dat hij het Woord van Wijsheid hield, een volle tiende betaalde, trouw was in zijn activiteiten in de kerk, zedelijk rein was, enzovoort, maar toch bleef hij zich onbehaaglijk voelen.

N. Eldon Tanner

In het midden van de voorbereidingen kwam hij op een middag van zijn kantoor toen iets tegen hem zei: „Je moet naar de neef van je vader gaan en het met hem in orde maken. Je kunt het evangelie niet gaan prediken zolang de verhouding tussen jullie zo is.”

Dus ging hij naar het huis van zijn neef en belde aan. Gespannen wachtte hij, maar de deur werd niet opengedaan. Hij draaide zich om met het gevoel dat hij het tenminste geprobeerd had en dat dit maar voldoende moest zijn. Maar het onbehaaglijke gevoel bleef hem bij.

De volgende dag kwam zijn neef tijdens een uitvaartdienst binnen en ging tegenover hem zitten. Hij vroeg zijn neef of hij hem na de dienst kon spreken. Ik citeer verder mijn vriend:

„Toen ik aangeboden had nodigde hij mij binen te komen en feliciteerde mij met mijn roeping om op zending te gaan. Wij praatten een paar minuten over onbelangrijke dingen en toen gebeurde het. Ik

keek naar hem met een gevoel vol liefde die alle oude bitterheid wegnam en zei: „Ik ben gekomen om vergeving te vragen voor alles wat ik ooit gezegd of gedaan heb wat ons en onze gezinnen gescheiden heeft gehouden.”

Op dat ogenblik kwamen er tranen in onze ogen, en enkele ogenblikken konden geen van beiden iets zeggen. Maar ons zwijgen zei meer dan woorden hadden kunnen zeggen. Na enkele ogenblikken zei hij: „Ik wou dat ik het eerst naar jou toe gekomen was.” Ik antwoordde: „Het belangrijke is dat het gebeurd is, niet wie eraan begon.”

Dat ogenblik was een rijke, geestelijke belevens die ons leven en onze ziel reinigde van de dingen die ons gescheiden hadden gehouden. Het resultaat is dat er nu weer een normale verhouding is tussen onze gezinnen.

Nu kon ik op zending gaan en de ware betekenis van liefde onderwijzen omdat ik voor het eerst in mijn leven haar diepste betekenis had gevoeld. Nu kon ik oprecht zeggen dat er geen mens in de wereld was die ik niet liefhad en op prijs stelde. Sinds die dag is mijn leven nooit meer hetzelfde geweest, want toen heb ik op een zeer positieve manier begrepen zoals ik nooit eerder begrepen had wat de Meester bedoelde toen Hij tegen zijn discipelen zei:

„Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij el-kander liefhebt.” (Johannes 13:34.)”

Als wij terugkijken op ons leven, of dat nu lang of kort is, zullen wij beseffen dat datgene wat ons de grootste vreugde geeft is iets te doen voor iemand anders omdat wij van hem houden. Laten wij onze liefde voor God en onze medemens nu tonen, terwijl het kan, door al onze woorden en daden, want wij zullen hier niet nog eens langs komen. □

MIJN GROOTSTE UITDAGING

Samengesteld door Charles W. Barrett

Enkele leden vertellen iets over hoe de kerk
hun heeft geholpen te volharden.

Conflicten. Voor de meeste mensen zijn conflicten in hun leven onvermijdelijk. Voor de leden van de kerk kunnen zij bestaan uit een strijd tussen geloof en verstand, of tussen verwachting en werkelijkheid, of tussen de vele aangelegenheden en kwesties waar zij mee geconfronteerd worden.

Hoe helpt het evangelie van Jezus Christus ons deze problemen het hoofd te bieden? Hier zijn enkele reacties van leden van de kerk:

Darrell Rose,
audioloog van de Mayo Kliniek,
Rochester, Minnesota.

Mijn grootste probleem is het verschil tussen wat ik weet dat ik zou moeten zijn en wat ik ben. Laat mij u twee voorbeelden geven.

Ten eerste „ieder lid een zending”. Soms denk ik dat ik niet genoeg gedaan heb op dit gebied en voel ik mij niet op mijn gemak als dit onderwerp wordt aangesneden.

Het is niet dat ik niets gedaan heb, integendeel, ik heb mijn best gedaan. Ik heb vele mensen thuis uitgenodigd. Wij hebben films van de kerk gedraaid, wij hebben te eten gegeven, gezellige avonden belegd, ernstige discussies over de kerk gevoerd met mensen die wij graag mogen. Maar ik heb niet genoeg gedaan om te verwachten dat men mij zou kunnen zeggen: „Je hebt nu wel genoeg gedaan, rust nou maar eens uit en voel je niet schuldig elke keer als er over zendingswerk gesproken wordt.”

Soms vind ik het moeilijk om te weten wat ik moet doen. Op papier lijkt het eenvoudig maar het loopt altijd verkeerd als ik probeer het te doen. Als ik een schaal met koekjes aflever stap ik op de lievelingspoes. Mijn zoon gooit een bal door het raam van de burens. Ik vergeet om de maaimachine die ik van mijn buur heb geleend direct terug te brengen. Als ik ze overhaal om mee naar de kerk te gaan om mij te horen spreken, gaan zij naast het luidruchtigste gezin van de hele wijk zitten. Na de vergadering, zeggen ze dat de mormonen vriendelijke mensen zijn, hoewel ze mij niet goed konden horen. Ze vertellen ook dat er in hun kerk meer eerbied is.

Het zou gemakkelijk zijn om het op te geven. Gelukkig heb ik een getuigenis en ik weet dat dergelijke innerlijke conflicten oplossen een manier is om geestelijk te groeien. Ik weet ook zeker dat geestelijke groei het resultaat is van te doen wat ik zou moeten doen. Ik maak mij minder zorgen als ik er aan denk dat ik het probeer en dat er strijd moet zijn in dit leven. Deze waarheden leren mij dat het proces van doen wat ik behoor te doen en daardoor geestelijk te groeien voor eeuwig door kan gaan.

Alex B. Morrison,
assistent van de onderminister van
gezondheid en welzijn, Ottawa,
Canada.

Mijn grootste conflicten ontstaan door tijdgebrek. Mijn positie brengt zoveel verantwoordelijkheden met zich mee, dat ik er erg op moet letten dat ik genoeg tijd aan mijn vrouw en kinderen geef. En ik heb ook voldoende tijd nodig voor mijn verantwoordelijkheden in de kerk. Ik ben bang dat ik in dat opzicht nogal

eens te kort schiet. Maar zonder het evangelie en zijn tegenwicht zou ik nog vaker te kort schieten. Ik heb een prachtige baan waar ik helemaal in opga en die erg stimulerend is, en ik zou er vierentwintig uur per dag aan kunnen geven. Welk verschil maakt het evangelie? Hoofdzakelijk door de dingen in het juiste perspectief te zetten. Ik heb nooit vergeten hoe het mij trof toen ik president David O. McKay hoorde zeggen dat geen enkel succes opweegt tegen het falen in eigen gezin.

In mijn gedachte heb ik dat samengevoegd met de raad van president Kimball dat wij als ouders en priesterschapsdragers ervoor moeten zorgen dat wij onze prioriteiten op de juiste wijze stellen en altijd in harmonie met God blijven.

Daarom probeer ik iedere dag 's morgens vroeg een half uur te besteden aan het lezen van de Schriften, mediteren en bidden. In de loop van de dag ben ik dan beter in staat om te beslissen waar mijn prioriteiten moeten liggen.

Onze gezinsgebeden hebben ook bewezen waardevol te zijn om dicht bij mijn gezin te blijven en op de hoogte te blijven van hun gevoelens. Onze gezinsgebeden helpen ons allen in hoge mate, en zij worden vooral op prijs gesteld in de weken dat ik veel weg moet zijn. Zij herinneren mij eraan hoe belangrijk mijn gezin voor mij is, ondanks de druk van buitenaf.

De gezinsavond doet hetzelfde. Ik heb dan de gelegenheid om zonder onderbreking mijn volle aandacht aan mijn gezin te geven. De liefde daar is zo sterk dat ik naar meer verlang. Dit motiveert mij om gedurende de week aan hen te blijven denken. Ik ben dankbaar voor dit soort activiteiten in mijn leven. Zonder deze

vrees ik, dat mijn aandacht zou afzwakken of naar andere dingen zou uitgaan.

Pam Parsons,
hoofd afdeling sport voor vrouwen en
basketballtrainster, Universiteit van
South Carolina, Columbia, South
Carolina.

Als jong meisje wilde ik altijd graag in alles voorop lopen. Ik had ook altijd graag een jongen willen zijn. Hoewel ik nu erg blij ben vrouw te zijn, ben ik niet zo maar ineens van gedachte veranderd. Nog maar enkele jaren geleden had ik het moeilijk met enkele problemen met betrekking tot de plaats van de vrouw in de maatschappij. Ik werkte toen als coach; winnen en succes vormden de belangrijkste dingen in mijn leven. Jammer genoeg was ik enkele beginselen van het evangelie aan het veronachtzamen. Toen op een morgen werd ik wakker en realiseerde ik mij dat ik eigenlijk niet gelukkig was. Plotseling drong het tot mij door dat de beginselen van het evangelie zo volmaakt zijn dat zij mij het geluk konden brengen in alle aspecten van mijn leven. Ik veranderde mijn prioriteiten en dagelijkse gewoonten; ik legde een fundament gebaseerd op het evangelie waarop ik verder kon bouwen aan mijn succes. Dit bleek te werken. Nu kan ik de verschillen tussen man en vrouw beter begrijpen. Nu voel ik mij beter in staat om bij te dragen tot de vrouwensport en de problematiek van de vrouw, omdat ik veranderd ben van een voorstander van de emancipatie tot iemand die nog heel erg voor de ontwikkeling van de vrouw is, maar binnen de wijsheid van Gods plan.

Een ander conflict ontstond toen ik onder werd en de eeuwige betekenis van het huwelijk begon te begrijpen, maar zelf

niet getrouwd was. Het was een hele teleurstelling voor mij toen ik afgestudeerd was te moeten constateren dat ik niet getrouwd was. Lange tijd voelde ik mij afgewezen. Ik maakte mij er verwijten en zorgen over, maar daar schoot ik niets mee op. Ik hield toen niet van mijzelf en kende mijzelf ook niet.

Ik besloot eraan te gaan werken van mijzelf een beter iemand te maken en door het gebed ging ik beseffen dat de enige persoon die ik kon beheersen mijzelf was. Ik besloot zo'n goed mogelijk mens te worden. Als dit iemand aantrok, dan was dat meegenomen, maar als het dat niet deed, dan was ik toch nog vastbesloten om tevreden met mijzelf te zijn en mijn best daarvoor te doen. Ik begon te werken aan gewoonten die dit alles mogelijk zouden maken. Ik slankte heel wat af en maakte vooruitgang op veel gebieden.

Ik had de gewoonte om de oorzaken voor het feit dat ik niet gelukkig was buiten mijzelf te zoeken, maar het evangelie hielp mij in te zien dat ik zelf verantwoordelijk was voor mijn geluk. Sindsdien heb ik kansen aangeboden gekregen waar ik nooit van gedroomd had. Nu begrijp ik dat het leven zich ontplooit voor een ieder van ons, zodra wij ons huis op orde hebben gebracht.

Charles Defranchi,
student en voormalig zendeling,
Bordeaux, Frankrijk.

Tijdens mijn jeugd in Europa was ik omringd door mensen die seksueel „vrij” waren. Als tiener voelde ik mij sterk aangetrokken tot die wereld en was ik heel erg in de verleiding om mee te doen. Er was grote strijd tussen mijn geloof en de maatschappij, tussen mijn geloof en de populaire wereld.

Wat mij hielp was mijn getuigenis - de wetenschap dat de Heiland de waarheid had onderwezen ondanks de tegenstelling tussen kerk en maatschappij. Hierdoor voelde ik mij door mijn geloof gedwongen om dicht bij de kerk te blijven. Er waren tijden dat ik slechts bij intuïtie scheen aan te voelen dat de kerk de waarheid onderwees. Maar deelname aan de activiteiten hielden mij dicht bij de kerk in die jaren vol verleiding.-Vergaderingen, activiteiten, gesprekken met leiders bleven druk op mij uitoefenen om te doen wat ik geleerd had. En tenslotte kwam ik door die periode heen. Ik weet zeker dat er nog moeilijke perioden zullen komen in de toekomst, maar deze ervaring heeft mij geleerd dat wanneer er moeilijke tijden komen, dicht bij de kerk te blijven de beste oplossing is.

**Mercedes Bonilla,
moeder en huisvrouw, en consul van de
Verenigde Staten te San Jose, Costa
Rica.**

Nu ik er ernstig over nadenk, moet ik zeggen dat er tegenwoordig geen grote conflicten in mijn leven zijn. Al de grote problemen zijn in het licht van het evangelie verdwenen. Het lijkt wel alsof hoe beter ik het evangelie leef, hoe minder strijd er in mijn leven is.

Mijn conflicten zijn slechts de kleine dagelijkse dingen die ontstaan als men probeert een goede huismoeder te zijn - een geduldige moeder als zowel de kinderen als ikzelf moe zijn, tijd te vinden om alles te doen wat ik zou willen doen.

De programma's van de kerk, vooral de Zustershulpvereniging en de zondagschool, hebben mij erg geholpen met deze problemen. Zij ondersteunen mij in mijn streven een betere moeder en vrouw te worden, in mijn pogingen ge-

duldig te zijn en meer liefde te tonen, in mijn pogingen om mijn tijd op een efficiëntere manier te besteden.

En de lessen van de kerk hebben ook veel invloed gehad op mijn kleine kinderen. Zij komen thuis en hebben dingen geleerd die ik ze geprobeerd heb te onderwijzen. Daardoor wordt het een stuk gemakkelijker voor mij. Ik heb het gevoel dat ik dit niet alleen hoeft te doen, dat anderen mij erbij helpen.

**Alan Baird,
administrateur van het Federaal Bureau
van het Gevangeniswezen, Fort Worth,
Texas.**

Het grootste conflict in mijn leven is de frustratie die ik voel in mijn werk, te weten dat het evangelie waar is, dat het mensen werkelijk kan helpen hun problemen op te lossen en moeilijkheden het hoofd te bieden, maar niet in staat te zijn anderen ertoe te brengen het te geloven en er de voordelen van te verkrijgen.

Het is vooral frustrerend om met alcoholisten en druggebruikers te werken die door de filosofieën van deze generatie bedrogen zijn. Velen van hen zijn goede mensen, die naar iets beters zoeken, naar antwoorden die betekenis aan hun leven zullen geven. Als zij de oplossingen in hun kerk of gezinsleven niet vinden, beginnen zij te experimenteren. En zij wenden zich tot de verdovende middelen in de hoop zo een antwoord te vinden.

Maar zij ontdekken al spoedig dat dat het antwoord niet is en zij vernietigen hun leven. Deze mensen proberen dikwijls oprecht betrekkingen aan te knopen met anderen, met zichzelf en, of u het nu wilt geloven of niet, met God. Maar jammer genoeg weten zij niet hoe. Het evangelie geeft mij perspectief - het besef dat wij hier niet op aarde zijn voor

een vakantie maar om te groeien. Daarom begrijp ik dat ik niet ontmoedigd mag worden als anderen het evangelie niet onmiddellijk aannemen als een oplossing. Sommige van die mensen zijn nog niet klaar voor dat soort groeien. Het evangelie leert mij dus het geduld dat ik nodig heb; het helpt mij niet op te geven om mensen te proberen te helpen; het helpt mij te blijven hopen omdat ik weet dat zij iets goddelijks in zich hebben; een ieder van hen is in staat om een heerlijke zoon of dochter van God te zijn.

In sommige gevallen zijn er jaren van opsluiting voor nodig eer zij hun leven in orde kunnen brengen. Maar het gebed en een diep blijvend geloof in het evangelie - het hele mormoonse beleven - steunen mij en geven mij de vrede die ik nodig heb om terug te gaan en te blijven proberen, en de vrije wil van anderen bij het nemen van beslissingen te respecteren.

Ik ben gaan begrijpen dat wij nooit kunnen weten wanneer iemand plotseling de leringen van de Heiland gaat begrijpen, het evangelie aanvaardt en er enthousiast naar gaat leven. Het gebeurt, vaak genoeg om het alles de moeite waard te maken.

Dafna Brafman,
studente, geboren in Tel Aviv, Israël.

Vanwege mijn geloof in het evangelie en mijn bekering is er een conflict tussen mij en mijn familie. Zij accepteren mij, maar niet mijn geloofsbeginzelen. Zij zijn van mening dat ik niet weet wat ik doe. Een christin worden, en dan nog wel een mormoonse, is in Israël bijna ongehoord.

Ik heb alles nog niet opgelost, maar het evangelie en de Geest des Heren hebben

mij geholpen enkele antwoorden te vinden. Toen ik de laatste keer thuis was, hielp dit mij meer rekening met hen te houden. De Geest heeft mij geduld en liefde gegeven.

Een probleem dat hiermede in verband staat is mijn eigen beslissingen te nemen als anderen een afwijkende kijk hebben op wat ik in mijn leven zou moeten doen. Ik vind zekerheid in de wetenschap dat wij kinderen van God zijn, die op deze aarde geboren zijn met het voorrecht Hem persoonlijk te kennen en met Hem door gebed te communiceren. Als wij eenmaal zijn liefde hebben gevoeld en een goede verstandhouding met Hem hebben ontwikkeld, wordt het veel gemakkelijker anderen te begrijpen. □

Charles W. Barrett, adviseur communicatiemiddelen en free-lance schrijver, is hoofd van de afdeling voorlichting van de negende BYU wijk. Bovenstaand materiaal werd genomen uit zijn boek dat binnenkort zal verschijnen, The Mormons Today - Facts and Feelings.

Ik heb een vraag

Vragen van algemeen evangeliebelang worden beantwoord als een leidraad, maar mogen niet beschouwd worden als officiële verklaringen t.a.v. het kerkelijk beleid.

H. Dean Garrett,
Tempe, Arizona, Instituut voor
Godsdienstonderwijs.
Voor mij begint het antwoord met:

Het Oude Testament geeft de indruk dat God hardvochtig is, zelfs zo hardvochtig dat het moeilijk voor mij is om die indruk te rijmen met de persoonlijkheid vol liefde en vrede in het Nieuwe Testament en de liefhebbende persoonlijke God die ik daarin ontdekt heb. Hoe kan ik deze twee indrukken verenigen?

„Want gij zijt een volk, dat de Here uw God, heilig is; u heeft de Here, uw God, uit alle volken op de aardbodem uitverkoren om zijn eigen volk te zijn.” (Deuteronomium 7:6.)

Deze tekst legt de basis van Gods verhouding tot het huis van Israël en zij die zich daarbij voegen en zijn taak op zich nemen. Die relatie is een bijzondere, die anders is wat type en intensiteit betreft dan zijn relatie met zijn andere kinderen die geen verbond met Hem hebben aangegaan. Het is door hen dat de mensen van de wereld Hem en zijn wegen zullen leren kennen.

Als wij voorvallen in het Oude Testament bestuderen, zoals de vrouw van Lot die in een pilaar van zout veranderde omdat zij omkeek naar Sodom (Genesis 19) of de vernietiging van Achan, zijn gezin en zijn bezittingen omdat hij ongehoorzaam was (Jozua 7), dan mogen wij deze bijzondere relatie tussen het verbondsvolk en God niet vergeten. Wij moeten eraan denken dat de Heer aan het werk was met een uitverkoren

groep mensen met zwakheden, die Hij trachtte te reinigen tot een verbondsvolk met de daartoe behorende verantwoordelijkheden. Gezien vanuit ons perspectief lijken sommige van zijn daden daarom hard, maar gezien door het oog van de eeuwigheid zijn ze dat niet.

President John Taylor verduidelijkte dit toen hij het gebod des Heren aan de kinderen van Israël uitlegde, dat als een broeder, een zoon of een vrouw of wie dan ook probeerde iemand te verleiden, zij hem zeker moesten doden (zie Deuteronomium 13:6-9).

Waarom? „Omdat als zij God verlaten, zij hun eeuwig bestaan uit het oog verliezen, corrupt worden en hun nakomelingen in de ellende storten. Het was daarom beter enkelen te vernietigen, dan velen te laten lijden. En daarom werden de bewoners van de oude wereld en van de steden Sodom en Gomorra vernietigd, daar het beter voor hen was om te sterven, hun vrije wil te verliezen die zij misbruikten, dan zoveel ellende te brengen over hun nageslacht en miljoenen ongebornen mensen ongelukkig te maken.” (*The Government of God*, blz. 53.)

Omdat God het huis van Israël volgens hun geestelijk niveau moest behandelen, kan het zijn dat dat sommige mensen onbuigzaam en liefdeloos voorkomt. Maar als de

kinderen van Israël rechtvaardiger geweest waren en de hogere wet aanvaard hadden die hun aangeboden werd toen Mozes de eerste keer van de berg kwam, zou het Oude Testament misschien anders overgekomen zijn. Zoals het nu is was de tuchtmeester die ze tot Christus moest brengen, van hun geestelijk niveau af, niet de zijne, heel streng.

Wij krijgen echter een evenwichtiger beeld, als wij ook het Boek van Mormon bestuderen, waarvan een gedeelte gaat over de tijden van het Oude Testament maar die Hem meestal toont in hetzelfde licht als het Nieuwe Testament. In het Nieuwe Testament is Hij barmhartig maar ook onbuigzaam. Hij werkt geduldig met de eerlijke zoekers en gelovigen, maar Hij wijst de Farizeeën en Sadduceeën op hun schijnheiligheid, bestraft hen die de echtbrekster wilden stenigen en drijft de geldwisselaars uit de tempel. In het Boek van Mormon wenste Hij dat Laman en Lemuël en hun nakomelingen evenveel succes zouden hebben als Nephi en Sam. Eeuwenlang liet Hij de profeten met ze pleiten en voor ze bidden. De uiteindelijke vernietiging van de Nephieten was niet een catastrofe die door de Heer was voorbereid maar het onvermijdelijke gevolg van hun eigen goddeloosheid. Zijn barm-

hartigheid had grenzen. Hoewel de draagwijdte breder was dan in het Oude Testament en de betrokken beginselen op een hoger niveau lagen, was de straf voor ongehoorzaamheid even onvermijdelijk als zij zich niet bekeerden. Het Nieuwe Testament of het Boek van Mormon lezen als een kroniek van oneindige vergeving is daarom onjuist. Bovendien vindt men ook in het Oude Testament bewijzen van Gods liefde, vergeving en geduld. Een opmerkelijk voorbeeld wordt door Hosea onderwezen als hij zijn ontrouwe vrouw vergelijkt met het afgedwaalde Israël en zijn eigen geduld met de lankmoedigheid van de Heer. Gomer was niet waardig zelfs voordat hij met haar trouwde, maar Hosea was geduldig, vriendelijk en liefdevol jegens haar. Desondanks verliet Gomer haar man en kinderen en ging achter haar minnaars aan. Maar Hosea bood haar vriendelijkheid en vergeving aan. De Heer maakte een duidelijke vergelijking tussen Hosea en Israël: „Toen Israël een kind was, heb Ik het liefgehad, en uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen. Hoe meer men hen riep, des te meer dwaalden zij weg: aan de Baäls offerden zij en aan de gesneden beelden brachten zij reukoffers. En Ik leerde Efraïm lopen; Ik nam hem op mijn armen, maar zij erkenden niet, dat Ik hen genas. Met mensenbanden trok Ik hen, met

koorden der liefde; Ik was hun als degenen die het juk van hun kinnebak hieven. Ik neigde Mij tot hem, gaf hem te eten.” (Hosea 11:1-4.)

Vergeet u ook niet dat het eerste en grote gebod door Jezus geciteerd werd uit de geschriften van Mozes in Deuteronomium 6:5; en „het tweede, daaraan gelijk” werd aangehaald uit Leviticus 19:18.

Het Oude Testament is daarom niet zo door en door hardvochtig als het op het eerste gezicht lijkt, noch zijn het Boek van Mormon en het Nieuwe Testament eindloos geduldig. 1 Nephi 10:18 verklaart naar waarheid dat God „gisteren en heden en voor eeuwig Dezelfde” is, en Handelingen 10:34 voegt hieraan toe: „dat er bij God geen aanneming des persoons is”. Wij moeten daarom voorzichtig zijn dat wij „hetgeen van God komt, niet als slecht” beoordelen, of „hetgeen goed en van God is, van de duivel aanschouwen” (Moroni 7:14). □

Mormoons dagboek

Chinese echo's van de waarheid

Door P'an K'uan I

Toen ik afstudeerde van de universiteit was ik precies eender als vele andere Chinese jongemannen: Ik noemde mijzelf een wetenschapsmens. Ik geloofde niet werkelijk in God. Ik kon niet geloven dat het heilal door God geschapen was. Dikwijls nam ik uitnodigingen tot een „Bai-Bai” (traditionele Chinese godsdienstoefening in het gezin) aan, maar dat deed ik meestal voor de gezelligheid en voor het goede eten dat opgeofferd werd aan hun goden als deel van de

plechtigheid, maar dat door de deelnemers werd opgegeten. Ik was niet de enige met dergelijke gevoelens; soms wist noch degene die de „Bai-Bai” organiseerde, noch de gast welke god of goden zij die dag zouden aanbidden.

Mijn familie eerden hun voorouders alleen maar op de Chinese feestdagen, maar ondanks het ontbreken van een krachtige godsdienstige traditie in het gezin, werd het christendom als een onaanvaardbaar alternatief gezien. Wij waren van mening dat een „vreemde” God aanvaarden ons tot verraders van onze voorouders zou maken. Bovendien hield ik niet van christelijke zendelingen omdat hun regeringen de laatste tweehonderd jaar mijn vaderland waren binnengedrongen, opium aan mijn landgenoten hadden verkocht en China bijna hadden vernietigd zoals zij dat India, Egypte en de Inca's hadden gedaan.

Op zekere dag vertelde mijn schoolkameraad, Young HoChin, die een heilige der laatste dagen was, dat hij twee zuster-zendelingen die dicht bij zijn huis woonden ging bezoeken. De ene kwam uit Canada zei hij. Ik ging met hem mee om deze Canadese te zien omdat ik er nog nooit een had gezien. Toen ik voorgesteld was aan zuster Moira Blackmore, die van Cardston, Alberta, kwam en aan zuster E. Julia Smith van Salt Lake City, begonnen zij mij onmiddellijk het evangelie te onderwijzen, zelfs voor ik kon vragen wie van de twee uit Canada kwam.

Tijdens de eerste drie lessen had ik de grootste moeite met de christelijke uitdrukkingen die zij gebruikten, en ik had zoveel vragen dat het de zusters moeilijk viel ze allemaal te beantwoorden. Veel leken ook de wetenschappelijke kennis, die ik op school had verkregen, tegen te spreken. Maar ik wilde niet onbeleefd zijn en onder de indruk van hun enthousiasme, bleef ik het herstelde evangelie verder onderzoeken. Uiteindelijk interesseerde het mij meer dan iets anders dat ik ooit bestudeerd had.

Toen vroegen zij mij of ik gedoopt wilde worden. Ik wist dat dit een keerpunt in mijn leven zou betekenen. Ik wist dat het evangelie waar was, maar het traditionele Chinese begrip van God was zo diep in mij geworteld dat ik het noch kon opgeven, noch aanpassen aan de waarheid. Ik wist dat ik neer moest knielen en bidden, maar toen ik ermee begon voelde ik mij gebonden door een vreemde kracht en ik kon geen woord uitspreken. Als ik opheid met bidden, was ik weer vrij van de kracht. Na twaalf vergeefse pogingen was ik eindelijk in staat om te bidden. Ik was nat van transpiratie.

Toen ik uit mijn geknielde houding omhoog kwam, was het half drie 's morgens; maar ik twijfelde niet meer. Mijn besluit was genomen en ik werd gedoopt. Mijn geloof kon niet volmaakt worden in een dag en soms flitste er nog twijfel door mijn geest. Maar hoe meer ik studeerde, hoe meer ik geloofde.

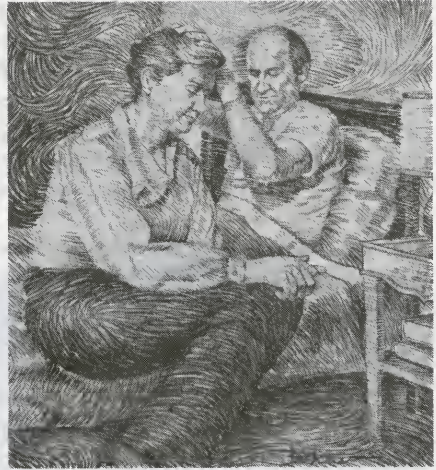
God heeft ons bijvoorbeeld gezegd dat wij onze genealogie moeten bedrijven en de Chinezen vormen een ras dat genealogische verslagen bijhoudt. De verslagen van mijn gezin gaan terug tot 1000 jaar voor Christus. Ik vond ook uit dat enkele Chinese tradities leken op christelijke leerstellingen. Een van de oude Chi-

nese legenden gaat over Pan Ko Shi die in de hemel woonde en stierf waardoor zijn lichaam de wereld kon worden. Dit komt enigszins overeen met de zending van Christus die gekruisigd was opdat de mensen het eeuwige leven konden krijgen. Er zijn andere voorbeelden. Het Chinese teken voor *ark* kan ook acht mensen in een boot betekenen. Er waren acht mensen in Noachs ark (zie 1 Petrus 3:29). Wij bekleeden de deurposten met rood papier om geluk te hebben en het boze uit te werpen; de oude Israëlieten streken bloed op hun deurposten om zich te beschermen tegen de engel die de dood bracht (zie Exodus 12:13). Chinese verslagen melden dat hun vroegere koningen en keizers ongeveer achthonderd jaar leefden; in Genesis lezen wij dat de levensduur van de oude patriarchen ook erg lang was. De Chinezen beschrijven de hemel en de hel in meervouden van drie, elk met een andere heerlijkheid of straf. De kerk leert dat er drie graden van heerlijkheid zijn. Wanneer de Chinezen een tirannieke leider hadden, zeiden de mensen dat een ware hemelse zoon zou nederdalen, het volk redden en hun nieuwe koning worden. Chinezen kennen ook de definitie en de noodzaak voor oppositie.

Toen ik al deze dingen ontdekte, wist ik dat mijn volk eenmaal de waarheid had gekend. Sinds die oude tijden, hebben de Chinezen een wazig idee behouden van al deze leringen. Maar zij houden ze en eren ze op hun eigen manier. Ik weet nu dat ik geen verrader ben van mijn voorouders door lid van de kerk te worden, noch dat ik een „vreemde” God aanbid. In de vele jaren sinds ik gedoopt ben hebben mijn ouders en mijn vrienden tenslotte aanvaard dat ik een heilige der laatste dagen ben: een vreemd iemand

die geen wijn drinkt, geen tabak rookt, geen maitresse heeft en soms - niet te geloven - zelfs niet eet. Zij denken dat ik geen plezier in het leven heb. Maar ik heb een vreugde en vrede in mijn hart verkregen die boven hun verstand uitgaan. □

Andrew Kuang I Pan, zakenman, is lid van de hoge raad in de ring Paipei Taiwan.

Zijn handen op mijn hoofd

Door Anna-Greta Malm

De tweede wereldoorlog was net voorbij, en ik was erg gelukkig. Wij waren pas getrouwd en ons eerste kindje was net geboren. Ik hield erg veel van mijn man en voelde mijzelf groeien in de warmte van zijn liefde voor mij. Toen in de herfst van 1946 vond er een drastische verandering plaats. Mijn man kwam stralend thuis en vertelde mij dat hij een schat gevonden had die kostbaarder was dan alle andere het evangelie van Jezus Christus.

Ik voelde mij ellendig. Ik wilde niet naar zijn woorden luisteren. Toen hij op 7 januari 1947 gedoopt werd, had ik het gevoel dat er een onoverbrugbare kloof tussen ons gekomen was. De volgende negen maanden waren bijna ondraaglijk.

Toen, op een morgen, werd ik wakker en voelde mij bijzonder ongelukkig. Op de een of andere manier wist ik dat ik onge-

lijk had gehad, dat mijn man mij de waarheid had verteld en dat ik lid van zijn kerk moest worden. Ondanks mijn verwarring wist ik dat ik gedoopt moest worden, en op 8 november 1947, leidde mijn man mij een nieuw leven binnen. Het was de gelukkigste dag van mijn leven, vol van een vreugde die ik niet beschrijven kan.

In 1957 werden wij met onze kinderen aan elkaar verzegeld in de tempel te Zwitserland. Het was een heerlijke ervaring voor ons - en een erg belangrijke. Mijn man was ziek. Na twee moeilijke operaties, had men ons verteld dat hij niet lang meer zou leven.

Toch waren die laatste dagen van zijn leven, ondanks alles, bijna gelukkig. Er waren tijden dat wij een diepe vreugde voelden omdat wij van de zegeningen van het evangelie hadden mogen genieten, tijden dat wij ons met tranen van dankbaarheid erin verheugden dat zijn aanstaande dood ons niet voor altijd zou scheiden.

Maar er waren ook tijden dat ik over-

stelpt werd door zorgen en verdriet. Hoe zou ik het uit kunnen houden zonder het gezelschap van mijn man? Hoe zou ik mijn verantwoordelijkheden om mijn kinderen groot te brengen met een eigen krachtig getuigenis kunnen nakomen? Hou zou ik mij financieel kunnen redden?

Op een keer toen ik mij erg gedeprimeerd voelde vanwege deze zorgen, vroeg mijn man mij: „Anna-Greta, wil je dat ik je een zegen geef?” Hij ging rechtop zitten in bed, legde zijn zwakke handen op mijn hoofd en gaf mij door de macht van het priesterschap een zegen dat ik al mijn verantwoordelijkheden op een bekwame wijze na zou kunnen komen.

Deze zegen is op een zeer reële wijze al die jaren sinds zijn dood bij mij geweest. Soms, als ik geconfronteerd werd met een moeilijk probleem, dacht ik bij mijzelf: „Je hebt een zegen van je man gekregen dat je in staat zou zijn deze problemen op te lossen,” en ik voelde opnieuw die zwakke maar machtige handen op mijn hoofd. Ik heb de moeilijkheden altijd het hoofd kunnen bieden.

Mijn kinderen zijn nu verantwoordelijke vaders en moeders van een nieuwe generatie heiligen der laatste dagen en dienen vol vreugde hun hemelse Vader. En ik deel in die vreugde. Hoe dankbaar ben ik dat de Heer niet genoeg van mij kreeg omdat ik niet naar Hem wilde luisteren. Hoe dankbaar ben ik voor de schakel van het priesterschap die mij zal herenigen met mijn geliefde man, en die ons dicht bij elkaar heeft gehouden gedurende de jaren van scheiding. □

Anna-Greta Malm, moeder van vijf kinderen, is seminarielerares in de wijk Jönköping Zweden.

Veilig door woeste baren

Door Kelikupa Kivalu

In 1966 werden mijn vrouw, Manu-ake'ifanga, en ik geroepen als zendelingen in Tonga. Onze eerste opdracht was een gemeente te stichten in het stadje Holonga op het eiland Vava'u, en het was de bedoeling dat wij daar zouden blijven totdat dit gebeurd was. Dat was een moeilijke taak vanwege de haat die de mensen koesterden tegen de mormonen. Zelfs het dorps hoofd wilde ons niet binnenlaten.

Op een regenachtige dag probeerden wij weer aan de praat te komen met inwoners van Holonga. Wij waren al door de hele stad geweest voordat een man en een vrouw, Vaia en Elone, die aan de rand van de stad woonden, ons uitnodigden binnen te komen. Wij bezochten ze opnieuw om hun het evangelie te onderwijzen en door hen maakten wij kennis met andere mensen van de stad en kwamen veel huizen binnen. Binnen twee maanden had het zendingspresidium er een gemeente gesticht, in de aanwezigheid van 116 mensen waarvan er 46 lid waren. Wij werden tot zoneleiders geroepen.

Op een ander tijdstip van onze zending kregen mijn vrouw en ik bezoek van de ouderlingen Sione Ma'ake Mafi en Filipe Nau. Met zijn viere gingen wij op bezoek bij de zendelingen op het eiland Hunga. Nadat wij de hele dag met ze hadden gewerkt, gingen wij aan boord van een stoomscheepje om naar Nuiafa, ons eigen eiland, terug te keren. Toen wij in een dieper gedeelte van de oceaan

Vervolg op bladzijde 19.

China

Mexico

Zweden

Dollie
trekt de
wereld door

Japan

Geïllustreerd door Lynn Titleman

Holland

Onze liefhebbende Vader in de hemel heeft ons gezegend met achttien kleinkinderen, die het licht van mijn leven zijn. Ik houd zoveel van ze dat het moeilijk is om het in woorden uit te drukken. Als ons huis vol is van hun fijne geest en hun vrolijk gelach, weet ik dat ik een gezegend mens ben. En als zij mij vertellen dat zij van mij houden, dan is dat bijna teveel voor mij.

Deze jonge kinderen hebben mij al vele lessen over geloof en liefde geleerd. Ik weet wat de Heiland bedoelde toen Hij de kinderen om zich heen verzamelde en verklaarde: „Voorwaar, Ik zeg u, wanneer gij u niet bekeert en wordt als de kinderen, zult gij het Koninkrijk der hemelen voorzeker niet binnengaan” (Matteüs 18:3).

Twee jaar geleden was een van onze dochters ernstig ziek en zij verbleef enkele weken in het ziekenhuis. Onze hele familie leefde mee. Michelle stelde op een gezinsavond voor dat hun gezin voor hun tante zou vasten. Het gezin stemde erin toe. De volgende dag vastte Michelle rustig. Zij vroeg zelfs toestemming aan haar onderwijzeres om tijdens de lunchpauze in de klas te mogen blijven om niet in de verleiding te komen te eten. Haar kleine broertje Neal deed het minder goed. Hij huilde toen hij thuiskwam van school omdat hij de verleiding niet had kunnen weerstaan toen een jongen hem een koekje had aangeboden. Ik was trots op beiden.

Tijdens een vasten- en getuigenisvergadering niet zo lang geleden, gaf

VAN VRIEND TOT VRIEND

Door Robert L. Backman
van het Eerste Quorum van Zeventig

Charlotte die zes jaar is, haar getuigenis. Zij zei dat zij van haar ouders hield, van de kerk en van president Kimball. Tot de verbazing van haar ouders volgde de drie jaar oude Laura haar. Zij gaf een krachtige toespraak in maar enkele woorden door te zeggen: „Ik weet dat mijn zusters van mij houden, ik houd van mijn zusters.” Toen ging ze weer zitten.

Tyler, nu 5 jaar, verlangt er naar dat hij naar school mag gaan en bidt met de volwassenheid van een groot mens. Zijn gebeden zijn erg persoonlijk en altijd verschillend en hij praat op een zinvolle manier met zijn hemelse Vader. Zijn kleine broertje Brandon volgt in zijn voetstappen. Hoewel het moeilijk is om hem te begrijpen, is het duidelijk dat ook hij van zijn hemelse Vader houdt.

Als ik mijn kleinzoons vraag wat zij gaan doen als zij negentien zijn antwoorden zij allemaal: „Ik hoop dat zij mij zullen roepen om op zending te gaan.” In feite hebben ze allen spaarrekeningen voor hun zending en onze kleindochters zijn aan het sparen om in de tempel te kunnen trouwen.

Niet zo lang geleden waren mijn vrouw en ik bij een van onze dochters op hun gezinsavond. De vader is ééenzeventig en is betrokken bij het zendingswerk. Tot onze vreugde bracht de achtjarige Robbie, de omslagkaarten van zijn vader naar voren en gaf ons een van de discussies van het zendingswerk. Ik zou graag later de zendingspresident van die jongeman zijn.

De oudere broer van Robbie, Dan en Melissa, Joey, is zwakzinnig. Hij woont in een bijzonder tehuis te American Fork (Utah). Als zij hem bezoeken spelen zij met Joey en de andere kinderen die daar wonen. Te zien hoe zij hun liefde geven is een heerlijke belevenis. Zij vinden het werkelijk fijn in de gelegenheid te zijn om Joey en zijn vriendjes gelukkig te maken en zij keren opge-

bouwd en verrijkt terug naar huis. Zij houden daardoor nog meer van elkaar.

Als wij de doopdiensten van onze kleinkinderen bijwonen, leven wij mee met hun blijdschap, dat zij lid van de kerk geworden zijn. Na haar doop schreef Amy heel onschuldig in haar dagboek: „Het was fijn gedoopt te worden, want ik ben nu een lid van de kerk. . . Het is allemaal voorbij nu en ik heb geen zonden meer en ik hoef mij geen zorgen meer te maken.” Te zien hoe deze dierbare kinderen hun handen uitstrekken naar de hand van hun vader als zij de doopvont ingaan is een van de mooiste taferelen die ik heb gezien. Dan, met anderen mijn handen op hun hoofd te plaatsen als zij bevestigd worden en hun vader hun de gave van de heilige Geest te horen verlenen en een zegen te horen geven zijn belevenissen die ik nooit zal vergeten.

Als ik de indruk geef dat ik een trotse grootvader ben, dan is dat zo, net zo trots als jullie grootvader is op jullie. Onze kleinkinderen zijn onze schat, bijzondere geesten die onze hemelse Vader ons heeft toevertrouwd. Wij weten wat voor koninklijke generatie jullie zijn! Wij houden van jullie en vertrouwen in jullie.

Ik bid dat mijn kleinkinderen, en de kleinkinderen overal, zullen begrijpen wat Jezus onderwees en tot zijn evangelie bekeerd zullen worden. Ik hoop dat zij als kleine kinderen zullen blijven, vol liefde en geloof, opdat zij allen het koninkrijk des hemels binnen zullen mogen gaan. □

MICHIELS FAMILIE

Door Hetty Lou Mell

Mijn moeder zegt dat wij van Dublin kwamen, met een bundeltje kleren, een veelgelezen Bijbel en elkaar. En in onze harten brachten wij hoop en liefde. Toen ik nog maar pas tien jaar was

verhuisden wij naar een klein huisje met een stukje land dichtbij de plaats waar de Susquehanna en Juniata samenstromen. Vader, die groot en gespierd was, trok de ploeg. En moeder, klein, maar vastbera-

den, stuurde de schaar terwijl het de grond omwerkte. Zij zongen terwijl zij werkten, en ik was blij achter hun aan te kunnen gaan en aardappelen te poten in de rijke, zwarte aarde. Soms verzamelden wij bij de rivier bessen in emmers.

„Ja, het is een wonderbaarlijk land, waar wij naar toe gekomen zijn, Michiel,” antwoordde vader.

Hoewel wij de aardappels en de bessen in de stad verkochten, leek het wel alsof wij nooit genoeg geld hadden. Toen ik twaalf was ging vader een tijd weg om werk te zoeken. Voordat hij wegging kuste hij moeder en tegen mij glimlachend bracht hij mij naar mijn bed, lichtte het matras op en spelde een dollar aan de tijk. „Kijk,” zei hij rustig. „Ik ga weg om werk te vinden. Ik zou liever niet weggaan, maar een man moet zijn gezin onderhouden. Zorg voor je moeder terwijl ik weg ben, en als je ooit echt geld nodig heb, denk dan aan de dollar.” Vader klopte op het matras en vroeg: „Begrijp je wat ik bedoel, Michiel?”

Ik vermande mij en knikte. „Ik begrijp het, vader.”

Moeder en ik stonden bij het hek en wuifden totdat vader uit het oog verdwenen was. Zij droogde haar tranen en draaide zich om om het huis binnen te gaan. „Zolang je vader weg is, Michiel, zullen wij gewoon doorgaan met aardappels poten en bessen plukken.”

Ik knikte en ging naar de voorkant van de ploeg, vastbesloten mijn deel van het werk te doen. Maar hoe hard ik ook trok, de voren leken nooit

diep genoeg. De tijd ging voorbij, muilezels trokken de boten op het kanaal, de aardappels kwamen op, ik plukte bessen en hakte hout. Maar moeder zong niet meer. Toen op een middag zag ik een tot de rand volgeladen boot langzaam voorbij gaan. De voerman vloekte en sloeg de muilezel die vooraan liep, maar het dier weigerde verder te gaan en balkte.

„Jij luie ezel!” schreeuwde de aanvoerder, en hij sloeg het arme dier totdat het weer verder strompelde. Toen zij bij een bocht kwamen zakte de muilezel op zijn knieën, bewoog vermoeid zijn kop van de ene kant naar de andere. Ik dacht aan mijzelf voor de ploeg en rende naar de plaats waar de voerman het gareel van de muilezel aan het losmaken was.

„Lui beest, ik heb niets meer aan je! Ik zal je verkopen dan kunnen ze lijm van je maken, pas maar op!” brulde de voerman. „Nee,” pleitte ik. „Alstublieft verkoopt u hem niet om er lijm van te laten maken. Hij deed zijn best!”

„Ga weg, jongen!” gromde de voerman. „Ik kan geen dode muilezel op het pad laten liggen.”

„Hij is nog niet dood!” riep ik. „Alleen maar moe.”

„Hij zal gauw genoeg dood zijn!” schreeuwde de voerman terwijl hij zijn geweer opnam.

„Alstublieft!” smeekte ik, mijn handen opheffend.

„Opzij, jongen!”

„Ik wil hem kopen,” stamelde ik plotseling.

De voerman gooide zijn hoofd naar achteren en lachte.

„Ik, ik heb een dollar.”

De voerman hield op met lachen en wreef zijn kin: „Een dollar, he? Ik neem aan dat dat alles is wat ik van de lijmfabriek zal krijgen. Goed,” knikte hij. „Hij is verkocht.”

Ik rende naar huis, lichtte het matras op, mij afvragend of vader het dwaas zou vinden. Ik keerde terug naar het kanaal en dacht aan de muilezel. Ieder leven is toch wel een dollar waard’ besloot ik.

De voerman lachte terwijl hij naar de dollar greep, toen wuifde hij mij terzijde en leidde zijn ezels verder het pad op.

„Hij is nu jouw probleem,” schreeuwde hij nog over zijn schouder, „Jij moet nu zorgen dat hij van het pad af komt!”

Ik bleef de boot nakijken totdat hij om de bocht verdween, knielde toen neer en fluisterde: „Kom, ouwe jongen, je moet mee naar huis.”

De muilezel opende zijn grote bruine ogen en keek mij aan en ik kreeg zelf tranen in mijn ogen toen hij opstond en probeerde te lopen, en toen neer viel in het hoge gras. Na het eten stopte ik een paar wortels in een zak en rende terug naar het zwakke dier. Hij keek mij droevig aan en at er maar één van op.

„Het is wel goed,” snikte ik. „Rust maar, oude jongen; ik zal je niet slaan.” Ik probeerde zijn benige rug met de zak te bedekken en ging gauw terug naar huis.

Er ging een week voorbij en ik zorgde in het geheim voor de muilezel en

bad dat hij niet dood zou gaan. Toen op een dag toen ik naar huis wilde gaan, stond de muilezel op op waggelende poten en balkte. Ik draaide mij verbaasd om, „Kom dan, ouwe jongen,” drong ik aan. „Kom mee naar huis.”

De oude muilezel richtte zijn oren op, nam een stap voorwaarts en bleef weer staan. Ik sloeg mijn armen om zijn nek en fluisterde „Het is wel goed, hoor. Blijf maar rusten.” Ik haastte mij naar huis om een stuk land te ploegen en terwijl ik mijn armen door de riemen van het harnas stak stond mijn moeder bij de handvaten. Plotseling hoorde ik de muilezel balken en toen ik opkeek zag ik dat het dwars door het land op mij afkwam. Zacht duwde het mij opzij met zijn neus en nam mijn plaats in voor de ploeg.

„Hoe heb ik het nou,” riep moeder verbaasd. „Van wie is die muilezel, Michiel?”

„Hij is van ons, moeder,” lachte ik. „Ik heb hem gekocht voor een dollar.”

De muilezel ploegde de hele morgen, de ene rechte en diepe voor na de andere, en werd niet moe. Moeder keek glimlachend naar ons vanuit het raam van het huisje terwijl zij brood bakte en de muilezel en ik ploegden.

Toen op een avond, toen wij net aan onze avondmaaltijd begonnen werd er op de deur geklopt. Moeder deed open en daar stond de voerman met een dreigend gezicht. „Jij hebt mijn muilezel!” schreeuwde hij, naar mij wijzend. „Ik kom hem terughalen!”

„Ik heb hem gekocht voor een dollar!”

„Ja, toen hij op sterven lag!” gromde de voerman. „Maar iemand heeft hem gezond en wel aan het ploegen gezien! Hier is je dollar.”

„Moeder,” pleitte ik door mijn tranen heen.

„Mijn zoon wil zijn dollar niet terughebben,” verklaarde moeder. „Gekocht is gekocht.”

Het gezicht van de voerman werd rood van kwaadheid en hij wierp de dollar in het portaal. „Ik neem mijn muilezel mee!” riep hij.

Ik rende naar de schuur en sloot de deur, maar de voerman duwde mij opzij en gooide de deur open. Hij greep de muilezel bij zijn hoofdstel en hief zijn zweep, maar de muilezel zette zich schrap en weigerde mee te gaan. Toen plotseling vanuit het niets kwam er een lange schaduw om het huis heen en een krachtige hand wong de zweep uit de greep van de voerman.

„Wie bedreigt hier mijn gezin en mijn huis?” bulderde de boze stem van mijn vader.

De voerman keek naar mijn vader, liet toen het hoofdstel los. „Ach,” zei hij, „dat oude beest heeft toch nooit willen werken.” Vader stond met zijn arm om moeders middel terwijl de voerman naar het kanaal terugstropelde. „Is die muilezel niets waard, Michiel?” vroeg vader.

„Nee hoor, voor mij werkt hij wel,” legde ik uit.

„Dan heb je je dollar goed gebruikt,” verzekerde vader mij. „Ik heb gewerkt en heb maar twee we-

ken salaris in mijn zak, maar ik miste mijn gezin zo . . . Ik ben thuis en blijf thuis. Wij moeten ons maar redden,” zei hij met een glimlach vol hoop.

„Wij zullen het ook wel redden,” antwoordde moeder stralend. „De muilezel doet het grootste deel van het zware werk, en de tuin is groter zodat wij meer aardappelen zullen kunnen verkopen. Met de bessen kan ik taarten bakken, en jij kan een wagen maken om onze producten naar de stad te brengen.”

„Wacht even,” lachte vader. „Eerst krijg ik een zoen van mijn gezin.”

Er was nog steeds nauwelijks geld genoeg, maar wij waren weer bij elkaar. Ik wist zeker dat alle rijkdommen niet op tafel gelegd konden worden om na te tellen of naar de stad gebracht konden worden om te verkopen en handel te drijven. Sommige rijkdommen, zoals de liefde en het eerlijke werk van mijn ouders en mijn trouwe dappere muilezel, kunnen niet met geld gekocht worden. Zij zijn kostbare gaven, die voor niets gegeven worden als ze verdiend zijn. En als de rijkdommen van het hart geteld konden worden, dan zou de hele wereld weten hoe welvarend wij waren terwijl mijn moeder en vader zongen en ik opgroeide tot een man. □

Voor de grap

Roberta L. Fairall

Erg fit is hij niet, hè?

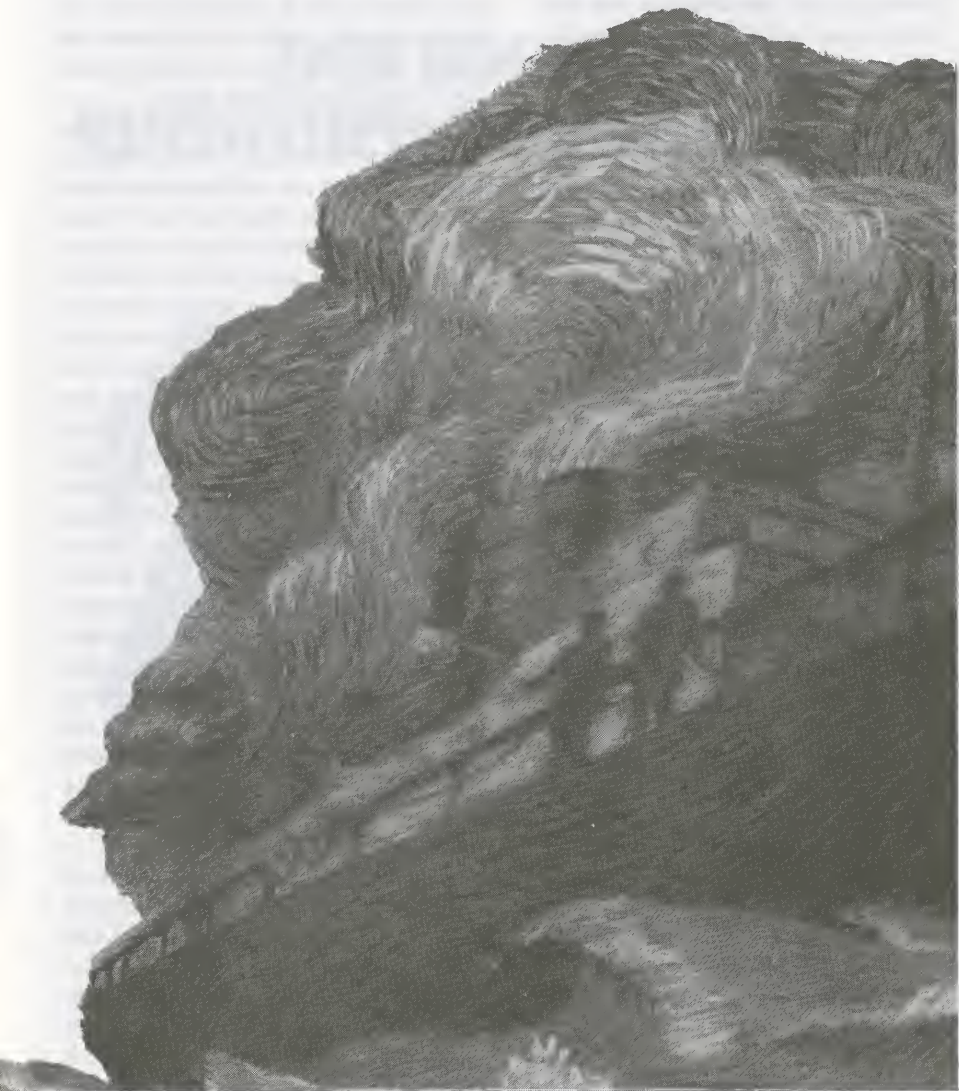

Kleur alle vakjes waarin een punt staat geel en de overblijvende vakjes bruin, dan zul je een trots gezin zien.

kwamen werden de golven zo hoog dat het niet mogelijk was verder te gaan. Doornat en koud verzochten wij de kapitein ons op het dichtstbijzijnde eiland af te zetten. Hij stemde er in toe, maar in plaats van naar de kade te varen, voer hij

naar de kant van het eiland waar het onmogelijk was voor een boot om te landen.

Het was een gevaarlijke plaats omdat de ruwe zee voortdurend op de steile rotswanden brak. Het water was diep, en om

---

Op een stevige basis

Deze kerk zal stand houden, omdat zij zich op een stevige basis bevindt. Zij is niet uit de mens; zij is niet uit de bestudering van het Nieuwe of het Oude Testament; zij is niet het gevolg van de kennis die wij hebben ontvangen op universiteiten of seminaries, maar zij is rechtstreeks uit de Heer. De Heer heeft ons haar getoond door het openbare beginsel van de heilige Geest van het licht en ieder mens kan deze zelfde geest ontvangen.

President Lorenzo Snow
(Conferentie van april 1900)

---

op het eiland te komen zouden wij de verticale rotswand moeten beklimmen. De kapitein zei ons dat wij ons voor moesten bereiden uit de boot te springen en te proberen de lager gelegen rotsen aan de wal te bereiken. Ik vroeg hem ons naar de kade te brengen en ons daar af te zetten omdat mijn vrouw niet zwemmen kon; ik beloofde hem de dubbele prijs te betalen voor de moeite. Maar al mijn smeken was vergeefs. Toen wij de plaats naderden waar wij uit de boot moesten springen, beseften wij dat deze man in zijn hart de kerk moest haten.

Broeder Mafi was geheel en al vertrouwd met de zee, en wat mij betreft, het eiland dat wij naderden was waar ik geboren en getogen was. Maar wij maakten ons zorgen over mijn vrouw, Manu. Jammer genoeg was het hoog water en de rotsen die wij moesten proberen te bereiken waren ondergelopen.

Broeder Nau sprong eerst. Toen maakte de boot een rondje en sprong ik eraf en begon naar de rotsen te zwemmen. De derde keer werden onze kleren en ons materiaal in de zee geworpen. De vierde keer sprong mijn vrouw en toen zij sprong leek het alsof er een pad voor haar gebaad werd. Het water werd erg ondiep op die plaats en zij haalde de rotsen. De vijfde keer sprong broeder Mafi. Toen verdween de boot.

Wij begonnen naar een plaats te zoeken waar wij de rotswand konden beklimmen en vonden een overhangende rand met een gat erin, waardoor een kleine boom groeide. Door in de boom te klimmen en door het gat te kruipen konden wij boven op het land komen. Het gat was echter nauwelijks groot genoeg voor een persoon tegelijk en de boom was nogal dun. Broeder Nau probeerde het eerst en na veel moeite bereikte hij de top. Ik volgde hem. Mijn vrouw en broeder Mafi bleven nog achter. Daar Manu erg zwak was kon zij niet in de kleine boom klimmen. Broeder Mafi knielde toen neer en Manu ging op zijn schouders staan. Van boven af grepen broeder Nau en ik elk een arm en hesen haar met veel moeite door het gat. Nadat wij allen boven waren liepen wij vijf kilometer naar het dichtstbijzijnde dorp, waar wij wat aten en liepen toen nog eens drie kilometer naar het dorp Matamaka. Na een stormachtige tocht per kano waren wij uiteindelijk weer thuis.

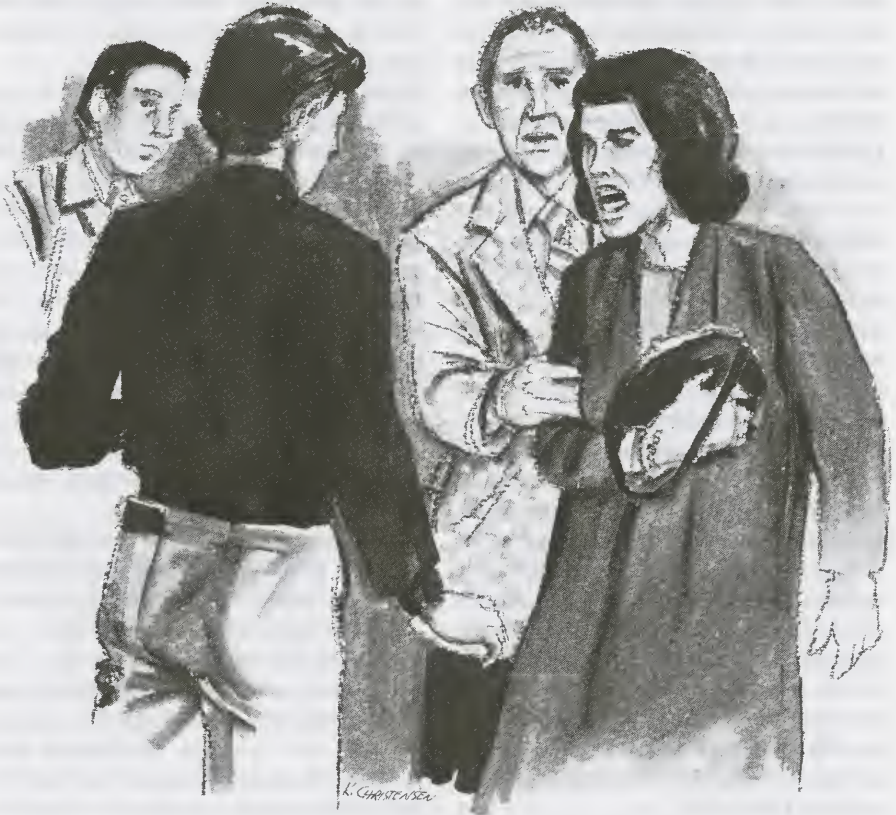
Ik zal altijd dankbaar blijven voor de liefde en wonderbaarlijke bescherming die God ons op die dag bood. Later hoorden wij dat de kapitein, die de mormonen genoeg haatte om ze in een vliegende storm bij rotsige kliffen in zee overboord te zetten, lid van de kerk werd!

Toen ik zestien was ging ik met mijn kersverse rijbewijs en mijn broers auto met een vriend naar een film op de Sunset Boulevard in Hollywood. Toen wij van de bioscoop naar de parkeerplaats liepen kwam een echtpaar ons tegemoet.

De vrouw stond stil, keek mij recht aan en zei: „Bekeer je!” Toen wij doorliepen zei ik niets tegen mijn vriend, maar in stilte beloofde ik mijzelf dat ik mij zou bekeren als ik vijfenvijftig was. (In die tijd leek vijfenvijftig

ZICH BEKEREN OP VIJFENVIJFTIGJARIGE LEEFTIJD?

Door Michael V. Lee

mij een leeftijd waarop het bestaan toch alle betekenis zou hebben verloren, en zich van zijn zonde bekeren zou dan verstandiger en gemakkelijker zijn dan op zestienjarige leeftijd.)

Twee jaar later sprak een groep jongelui op de middelbare school over de vreugde die zij gevoeld hadden toen zij zich hadden bekeerd en „Jezus Christus hadden aangenomen”. Ik was geen lid van een kerk, maar het enthousiasme en zelfvertrouwen van de groep trok mij aan. Die avond vertelde ik de Heer (terwijl ik op mijn bed lag) en niet helemaal oprecht, dat ik Jezus Christus als mijn Heiland aanvaardde. Daarna wachtte ik op het gevoel dat de groep op school beloofd had, maar er gebeurde niets. Teleurgesteld viel ik in slaap en 's morgens kwam ik terug op mijn besluit dat ik mij zou bekeren als ik vijfenvijftig zou zijn.

Ik ging naar de universiteit, werd lid van enkele verenigingen en ontwikkelde een ernstig drankprobleem. Mij bewust van mijn toenemende afhankelijkheid van alcohol probeerde ik te veranderen. Maar ik ontdekte spoedig dat mijn pogingen om niet meer te drinken alleen maar zelfbedrog waren.

Toen ontving ik het bericht dat een vriend van de middelbare school omgekomen was in een auto-ongeluk waarbij een dronken bestuurder was betrokken. Ik ging naar de begrafenis en hoorde een toespraak die mijn leven zou veranderen. Ik was te laat en stond achter in de aula en luisterde aandachtig. Terwijl de spreker mijn vriend Lance loofde, uitte hij de meest betekenisvolle woorden die ooit in mijn eigenwijze oren hadden geklonken. Hij zei: „Lance heeft in zijn twintig jaren gevonden wat andere mensen in hun hele leven niet vinden - en dat is Jezus Christus!”

Die woorden gaven mij een groot geloof en hoop, maar zij hielpen mij ook te begrijpen dat ik mijn leven grondig moest veranderen voordat ik Christus kon vinden. Zij maakten mij duidelijk dat de wereldse kennis waar ik zoveel waarde aan hechte minder belangrijk was dan de wijsheid en de kracht die ik zou krijgen door gehoorzaamheid aan de goddelijke wetten. En dat gehoorzaamheid in mijn geval bekering betekende.

Die avond, alleen op mijn kamer in de studentenclub, bad ik vurig tot de Heer. Ik bekende mijn zonden en besloot mijn gebed waarin ik mijn hele ziel blootlegde en die meerdere uren duurde, met de belofte dat ik als een oprecht christen zou gaan leven.

Maar de daaropvolgende dagen en de gebruikelijke verleidingen bewezen dat ik nog maar een kinderlijk begrip had van zelfdiscipline. Na drie weken afwisselend falen en slagen met mijn drankprobleem, ging ik opnieuw tot de Heer en sprak nederig mijn verdriet uit over mijn gebrek aan vastberadenheid. Ik vertelde Hem dat tenzij ik spoedig op de een of andere manier hulp kreeg, ik weer terug zou vallen in mijn oude gewoonten en proberen zou gelukkig te zijn met wat ik was, want de zorgen die ik mij de laatste weken had lopen maken waren meer dan ik verdragen kon.

Vanaf dat ogenblik had ik een verlangen mensen te vinden die een voorbeeldig karakter hadden. Ik herinnerde mij voor de eerste keer iets dat mijn vader had gezegd terwijl wij door Salt Lake City reden jaren geleden: „Die mormonen zorgen werkelijk voor zichzelf.” Ik herinnerde mij ook dat mormonen niet drinken. Ik praatte met enkele clubgenoten over de mormoonse kerk en hoorde

verscheidene leugenachtige verhalen over de mormonen. Maar ik hoorde ook dat een lid van de club mormoon was. Hij was inactief geweest maar was later tot de kerk teruggekeerd.

Vier dagen nadat ik de Heer om hulp had gevraagd, woonde ik een gezellige avond bij op de club, vastbesloten zonder problemen de avond door te komen. Ik dronk een frisdrank en merkte dat het mormoonse clublid, Jeff, dat ook deed. Ik besloot hem aan te spreken. Ik stak de zaal over, groette hem en zei toen iets dat ons beiden verbaasde. De woorden waren er spontaan uitgekomen: „Jeff,” had ik gezegd, „waar is je kerk?”

Waarschijnlijk op de hoogte van mijn reputatie, keek Jeff mij ongelovig aan. „Waarom vraag jij dat?” vroeg hij tenslotte. Ik legde uit dat ik het eigenlijk niet wist. Jeff merkte dat ik het oprecht meende en beloofde mij dat wij de volgende dag verder zouden praten.

Wij spraken elkaar de volgende dag en ik stelde vele vragen. Jeff was niet in staat ze alle te beantwoorden maar hij verzekerde mij dat hij twee vrienden had die dat wel zouden kunnen. Hij vertelde dat zij vrijdagavond bij hem thuis zouden zijn om met zijn vriendin te spreken die geen lid was en dat ik de bespreking bij kon wonen. Hoewel ik dankbaar was voor de uitnodiging vond ik, om eerlijk te zijn, toch dat een feestje op die vrijdagavond opgeven voor de godsdienst erg veel van mij gevergd was. En toen ik de zendelingen voor het eerst zag - met hun witte boorden en dassen - dacht ik bij mijzelf dat ik naar de club had moeten gaan. Ik verwachtte niet dat deze twee jonge zendelingen in staat zouden zijn mij iets te leren.

Ik was genoodzaakt mijn eerste indruk te herzien. Ik vond het getuigenis van de

broeders erg krachtig en ik voelde dat zij mij inderdaad iets te bieden hadden. Ik ging dus door met de discussies. Maar ik had twijfels en kon niet altijd alles wat zij mij vertelden in overeenstemming brengen met wat ik op de universiteit leerde. Ik was vroeg voor de derde les, maar in plaats van naar binnen te gaan bleef ik buiten en bad. Ik vroeg de Heer om mij op de een of andere manier tijdens de discussie te laten weten of de kerk waar was of niet. Toen ging ik het huis van Jeff binnen.

Kort na het begin van de discussie kwam er een onbeschrijflijk gevoel over mij. Ik wist dat het een wezenlijke kracht was - de invloed van de heilige Geest. Het drong met grote kracht ieder deeltje van mijn lichaam binnen. Met mijn hele wezen wist ik dat de kerk waar was, ik zou mij laten dopen en ik zou een zending worden. Ik hoorde geen stemmen en zag geen flitsende lichten maar ik wist dat wat ik voelde waar was.

Ik verliet die kamer en had niet langer het verlangen om verkeerde dingen te doen. Ja, vanaf dat ogenblik was het breken van het Woord van Wijsheid geheel en al in tegenspraak met mijn wezen. Ik werd gezegend met enkele heilige ervaringen en zelfs voor mijn doop was ik in staat om mijn getuigenis te geven aan andere onderzoekers.

Ik werd gedoopt op 26 november 1972 en begon te sparen voor een zending. De volgende zomer had ik \$600 gespaard. Toen volgde een interview met de ringpresident. Hij vroeg mij wanneer ik van plan was op zending te gaan. Ik antwoordde dat ik ernaar streefde in december te gaan.

„Waarom december?” vroeg hij. Ik legde uit dat ik tegen december de helft van het geld dat nodig was voor mijn zen-

ding zou hebben (ongeveer \$1800). De andere helft zou van het ouderlingenquorum komen.

Mijn ringpresident stelde echter voor dat ik ervoor zou zorgen in oktober te gaan. Ik legde uit dat het een grote last voor het ouderlingenquorum zou betekenen als ik al in oktober ging en dat ik het toch al niet prettig vond dat zij de helft van mijn kosten moesten betalen. Wij bespraken dit enige tijd, maar ik hield vol en tenslotte besloten wij dat wij december aan zouden houden.

Ik voelde mij erg ongelukkig toen ik naar huis ging. Ik wilde geen neen zeggen tegen mijn ringpresident, maar ik zag gewoon niet in hoe ik in oktober klaar kon zijn.

Maar toen begonnen er een paar vragen in mij op te komen: „Waar rijd je in?” Een auto. „Van wie is die auto?” Van mij. „Waarom verkoop je die niet?” O.K. „Wat heb je thuis liggen?” Een stereo-installatie, een surfboard, ski's, enz. enz. De vragen gingen verder; tegen de tijd dat ik thuis was had ik in gedachte alles verkocht wat ik had!

Binnengekomen pakte ik potlood en papier en berekende hoeveel ik zou hebben in oktober als ik alles verkocht. Als alles meeliiep zou ik de nodige \$1800 hebben. Ik belde de ringpresident en vertelde hem dat ik in oktober zou gaan. „Ik wist wel dat je zou gaan,” antwoordde hij. Naarmate ik zuiniger werd, werd ik gezegend met inspiratie en leiding; kansen werden mij geboden op een bijna wonderbaarlijke wijze. Toen oktober kwam had ik \$3600! Ik was in staat om op tijd te vertrekken en toch mijn hele zending zelf te betalen.

Terwijl ik het evangelie predikte merkte ik, dat mijn vroegere zwakheden nu mijn sterke kanten geworden waren. En als ik met mensen sprak die hun bekering en beslissing uit wilden stellen, kon ik ze vertellen wat ik geleerd had van mijn vriend Lance, van de zendelingen en de heilige Geest.

Waarom zou wie dan ook de vreugde van een goed geordend leven, een zuiver geweten en een getuigenis van de Heiland uit willen stellen?

Door geloof hierheen gebracht

Ik wil niet dat men denkt dat ik iets te maken had met het feit dat wij hierheen zijn gebracht, dat was de voorzienigheid van de Almachtige; het was de macht van God die de redding van dit volk teweegbracht; ik had een dergelijk plan nooit kunnen bedenken . . .

Wij zijn door geloof naar deze bergen gekomen . . .

Er is nooit een land geweest, vanaf de tijd van Adam tot nu, dat meer door onze Vader in de hemel gezegend is geweest dan dit land; en het zal steeds meer worden gezegend als wij getrouw, nederig en God dankbaar zijn . . .

President Brigham Young
(Discourses of Brigham Young)

Niet met z'n tweeën, maar met z'n drieën

Door Aksel Tanner

Wij hadden ons voorgenomen door de stroomversnellingen te varen. De stroom was zo sterk dat wij geen andere keus hadden dan te nemen wat er in de rivier voorkwam. Toen plotseling hield het zieden, het bruisen en het kolken op.

Alles leek een ogenblik stil te staan. De wind ging liggen, de rivier werd vlak, ons hart ging langzamer kloppen, en onze ademhaling werd bijna weer normaal. Wat wij het volgende ogenblik zagen deed ons meer schrikken dan de

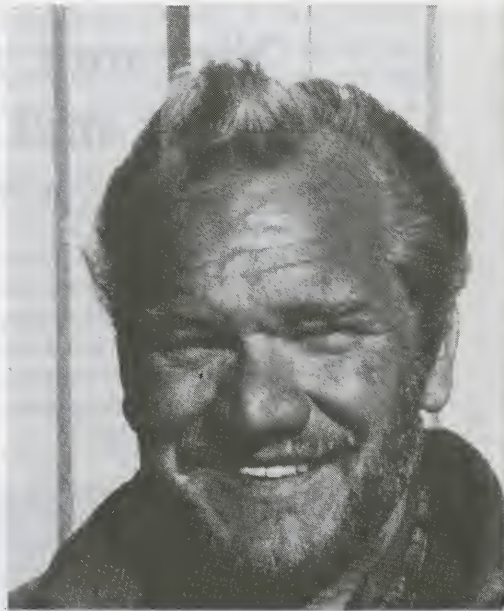
stroomversnellingen hadden gedaan: een rechte streep water van de ene oever naar de andere en dat kon slechts één ding betekenen: een waterval!

Onze kaarten hadden niet aangegeven dat daar een waterval was, maar het was een beetje laat om ons daarover zorgen te maken. In dit grotendeels nog niet verkende gebied van noordwestelijk Canada waren er dikwijls verrassingen. Zo ongeveer alles wat wij nog konden doen was bidden en erover heen gaan.

Gelukkig was de waterval niet al te hoog, maar de enorme golven en de terugslag op de bodem was meer dan onze kano kon verdragen en wij werden in het ijskoude water, ongeveer drie graden, geworpen. Wij beiden wisten dat wij maar tien minuten hadden om aan wal te komen of anders zouden bevriezen. Het was een geweldige test van kracht, uithoudingsvermogen en vastberadenheid, maar hoe dan ook wij sleepten ons en onze boot op de rotsen voordat wij in elkaar zakten.

Bijzonder ongewone omstandigheden hadden mijn zoon en mij ertoe gebracht ons huis in Salem (Utah) te verlaten voor ons avontuur in het noordwesten, een reis van meer dan duizend kilometers, die ik nooit ondernomen zou hebben zonder de leiding en de inspiratie van de Heer. Toen hij zeventien jaar oud was wilde hij evenals de meeste tieners een baan hebben. Een groot gedeelte van zijn inkomen zou in zijn zendingspot gaan. Hij had het grootste gedeelte van zijn leven over een zending gedroomd en verlangde er naar het voorbeeld van zijn oudere broer David te volgen, die op zending was geweest in het zendingsgebied Florida Tallahassee.

Maar de baan bracht slechte invloeden met zich mee. Eerst dacht Bob dat hij er

wel tegenop gewassen was, en dat had ook het geval moeten zijn, maar langzamerhand begonnen ze hem toch te beïnvloeden. Mijn vrouw en ik raadden hem aan van baan te veranderen en dat deed hij. Maar zijn tweede baan was erger dan de eerste. Ernstige veranderingen, bijvoorbeeld het nalaten van zijn persoonlijke gebeden, werden duidelijk merkbaar. Zijn verlangen om op zending te gaan verminderde en hij besteedde enkele duizenden dollars van zijn zendingsfonds voor pleziertjes en feestjes. Diep bezorgd hadden zijn moeder en ik dikwijls gevast, gebeden en de tempel bezocht. Op een keer toen wij in de tempel te Provo zaten kwam het antwoord. Mijn vrouw fluisterde mij toe dat zij sterk de indruk had dat als ik Bob mee zou nemen naar de Copperminrivier,

hij zijn liefde voor het evangelie terug zou krijgen. In het begin dacht ik dat zij gek was.

Mijn zoons en ik hadden meerdere jaren geleden in een weekblad over de Copperminerivier gelezen. Zes Amerikaanse verkenners vertelden hoe zij in 1974 de eersten waren geweest die de hele lengte van de rivier hadden afgevaren, door bijna vijfhonderd kilometers barre toendra tot de plaats waar zij uitmondde in de Coronationbaai van de Noordelijke IJsee. Kaarten toonden dat er achtendertig stroomversnellingen waren en een verslag van de regering schatte sommige van hen op vijf op een schaal van nul tot zes. Eén van de groepen stroomversnellingen heeft volgens zeggen golven van bijna drie meter hoog. Een Canadese groep had in 1973 geprobeerd dezelfde

route te volgen, maar was vanwege het slechte weer gedwongen geweest op te geven.

Sinds wij dat artikel gelezen hadden, hadden David, Bob en ik erover gedroomd de Copperminerivier te overwinnen. Maar het was altijd een droom gebleven. Wij konden ons niet veroorloven om ons naar de bron te laten vliegen en dat betekende dat wij nog 640 km meer moesten varen en lopen met onze uitrusting over kleine meertjes en moeilijk terrein alleen maar om bij de rivier te komen. Zelfs al hadden wij allen veel reiservaring, in de wildernis zou dit toch een moeilijke, zware tocht zijn.

Maar ik wist dat mijn vrouw geïnspireerd was. Ik vertrouwde erop dat de Heer mij hetzelfde zou vertellen en voordat wij de tempel verlieten ontving ik die bevestiging. Toch was het moeilijk om ons van tevoren voor te stellen wat zo'n reis zou betekenen.

Wij ontvingen van de Canadese regering kaarten. David besloot dat hij zijn jong gezin niet alleen kon laten, zodat Bob en ik in ernst aan de plannen voor onze reis begonnen te werken. Wij begonnen aan een programma van oefenen en hardlopen om een goede lichaamsconditie te verkrijgen. Wij zetten onze route uit op kaarten, die een oppervlakte van 6x6 m besloegen als wij ze allemaal tegelijk uitvouwden.

Wij hadden al dikwijls tochten gemaakt door de wildernis en op rivieren, en vertrouwden op onze ervaring voor het uitrekenen hoeveel voedsel en voorraden wij nodig zouden hebben.

Na vier maanden plannen maken en onderzoek, was iedere vierkante centimeter van onze rugzakken en andere zakken volgepropt met uitrusting, iedere gedroogde maaltijd was met zorg verdeeld.

Iedere zestien kilometer was er een landmerk en iedere dagelijkse afstand van ons tijdschema was op onze kaarten aangetekend. Bij aankomst in Canada zouden wij formulieren in moeten vullen bij de Koninklijke Canadese bereden politie en aangeven welke route wij van plan waren te volgen en de geschatte datum van aankomst.

Op 23 juni 1978 verlieten wij Salem (Utah). Vijf dagen later kwamen wij in Yellow Knife aan het Great Slave meer in Canada aan en lieten onze wagen achter bij enkele vriendelijke kerkleden.

Onze reis begon in volle ernst toen zij ons zesentwintig kilometers van hun huis vandaan uit lieten stappen om aan onze tocht te beginnen. Wij zouden eenennegentig keer onze gehele uitrusting en onze kano moeten dragen voordat wij bij de Copperminerivier aankwamen. Soms was dit maar een paar honderd meter, en het langst vier km. Maar soms betekende het dat wij twee of drie keer heen en weer moesten lopen om onze gehele uitrusting mee te kunnen nemen. Onze moeilijkste dagtocht was door een gebied waar brand geweest was, vol boomstronken en as. Wij hadden eenentwintig uur nodig om iets meer dan drie kilometers af te leggen.

De eerste twee en een halve week trokken wij door bossen van lage pijnbomen. Toen kwamen wij in de toendra, uitgestrekt en vlak met honderden meren. Wij waren er al spoedig aan gewend een meer over te steken, onze kano en uitrusting naar de volgende oever te dragen en opnieuw te beginnen. De eerste paar dagen leek het wel of er niets bijzonders gebeurde, behalve de muggen en het fantastische vissen. Er waren zoveel muggen dat zij een deel van ons voedsel werden. Na de eerste week waren wij zo

vaak gebeten dat wij op lopende knikkerzakjes leken. Om te overleven waren hoofdnetten en muggenolie onmisbaar. Het vissen was aan de andere kant echter de vervulling van een vissers wildste droom. Bijna iedere worp was raak. De kleinste vis die wij vingen woog bijna een kilo, de grootste was meer dan een meter lang. Het gemiddelde gewicht was zes kilo. De vlagzalm en de snoek die wij daar in het noorden vingen, geroosterd boven het kampvuur, smaakten heerlijk. Sommige lessen leerden wij door bittere ervaring. Wij merkten bijvoorbeeld dat leren laarzen niet erg geschikt zijn voor de toendra. Door de toendra lopend zak je er dikwijls van 45 tot 60 cm in, of nog meer, en daaronder is de grond nog bevroren. Wij waadden dus voortdurend in ijskoud water en onze voeten waren altijd koud. We vonden ook uit dat hoe dicht je bij de Noordpool komt, hoe moeilijker het is de kaarten te volgen omdat de magnetische pool steeds verandert en het verschil tussen het magnetische noorden en het echte noorden groter wordt. (In Utah is het verschil 16 graden. Waar wij waren in het poolgebied was het 42 graden.)

De meest dramatische les was echter dat je je aan een tijdschema moest houden. Aan het eind van drie en een halve week waren wij zes dagen achter op ons schema. Dit betekende dat wij de laatste zes dagen zonder voedsel zouden zijn; wij zouden moeten leven van wat wij konden vinden en dat zou ons nog meer tijd kosten. Takjes zijn de enige brandstof op de toendra, en er genoeg van te verzamelen om vis te koken vereist uren. Wij maakten ons ook zorgen over het weer. De zomer in het noordwesten is soms als de winter in Utah, en het weer is er onvoorspelbaar. Wij wisten dat wij

sneeuw, wind, regenstormen, ijskoude temperaturen konden verwachten en het begin van de winter in het midden van augustus. Volgens ons tijdschema moesten wij op 7 augustus onze tocht beëindigen, zodat een uitstel van zelfs maar een paar dagen ernstig kon zijn. Wij begonnen zo snel te reizen als wij maar konden.

De duisternis was geen probleem want het bleef de hele nacht licht. Maar gevoelens en spieren waren dikwijls gespannen. In zes weken hebben wij maar vijf dagen gehad dat de zon de hele dag scheen en maar negen dagen dat wij de zon zagen. De warmste temperatuur die wij tijdens de hele tocht hebben meegeemaakt was tussen 12 en 15 graden. Een trieste, grijze motregen volgde ons de rest van de tijd, tenzij het veranderde in een woeste storm. Er waren tijden dat Bob naar mij keek en zei: „Pap, voel je je eenzaam?” Dan antwoordde ik: „Reken maar!” Wij misten de familie (ik heb nog

negen dochters) heel erg, maar wij wisten dat hun gebeden en hun steun met ons waren.

Gewoonlijk gingen wij tegen acht uur op stap en reisden door tot de volgende morgen om een uur. Zelfs met gescheurde en verrekke spieren moesten wij doorgaan, omdat er geen keus was. Wij verlangden naar de dag dat wij te Point Lake aan zouden komen, de eerste van verschillende lange meren, wat betekende dat er een eind gekomen was aan het dragen van onze uitrusting en dat wij 480 km hadden gereisd en nog 100 km over meren zouden moeten peddelen om bij de rivier te komen. Wij trokken door het poolgebied, en de leidende en beschermende macht van de Geest was altijd aanwezig. Wij hadden gedurende onze tocht regelmatig gebeden. Ik had mij voorgenomen op bepaalde vaste tijden te bidden en had gehoopt dat Bob zou volgen, en dat deed hij. De eerste week waren zijn gebeden onzeker en

kort, maar naarmate wij verder de wildernis introkken begonnen onze gevoelens te spreken. Wij begonnen met de Heer te praten. Hij zei alstublieft, en toen ik hem dat hoorde zeggen wist ik dat hij op de weg terug was. Toen wij in enkele echt moeilijke situaties raakten, gaf hij zich werkelijk helemaal. Soms baden wij wel een dozijn keren of meer per dag. Het gevoel dat wij niet slechts met zijn tweeën waren maar met z'n drieën, de Heer, mijn zoon en ikzelf, nam steeds toe.

Tegen de avond naderden wij eens de mond van een rivier aan het eind van het Starvationmeer. Toen wij aan land gingen stootte de kano op een steen. Het viel ons op dat er dichtbij een enorme hoop pels lag. Ik dacht dat het een dood dier was totdat het bewoog en Bob zei:

„Het is een grijze beer. En hij is niet dood, hij slaapt. Wij waren er nog geen dertig meter vandaan. Plotseling stond hij op. Ik dacht dat hij weg zou rennen zoals de meeste beren doen. Maar hij was geïrriteerd. De haren in zijn nek gingen rechtop staan hij begon zijn kop heen en weer te zwaaien, zijn kaken begonnen te bewegen, je kon zijn tanden horen klikken en zijn oren gingen achteruit. Ik pakte snel het fototoestel en Bob greep het geweer, maar spoedig besloten wij dat het niet wijs was om dichtbij te blijven en wij voeren terug naar dieper water. Op de een of andere manier moesten wij voorbij die beer.

Wij peddelden een kleine inham binnen, ongeveer zestig meter verder, en keken wat de beer deed. Hij was weer gaan liggen. Wij brachten onze voedselpakketten aan de oever en liepen terug om de kano te halen. Toen wij weer naar de beer keken was hij verdwenen. Hij kon de tegenovergestelde kant als wij niet opgegaan zijn vanwege de rotswanden. Hij kon niet naar rechts vanwege het meer. Wij wisten dus dat hij of parallel met ons de heuvel opgegaan was of in onze richting was gelopen. Hij wist waar wij waren, maar wij wisten niet waar hij was. Beren lopen soms wel eens vooruit en snijden je de pas af, en wij beiden waren werkelijk bang. Wij wisten dat hij ieder ogenblik over de heuvel aan kon komen rennen. Bob zei: „Paps, zouden wij niet eerst kunnen bidden?” Na het gebed liepen wij heel voorzichtig verder, ik met de kano over mijn hoofd en Bob met het geweer.

Wij bereikten de top van de heuvel ongeveer dertig meter van onze pakken vandaan en daar stond hij op ons te wachten. Als hij het voedsel in onze pakken proefde zouden wij hem moeten doden

ter voorkoming dat hij onze hele voorraad vernietigde, maar dat wilden wij niet. Als een laatste wanhopige poging en met een gebed in mijn hart hief ik de kano op en schreeuwde zo hard als ik maar kon.

De beer draaide zijn enorme kop om en zag een paar benen, een lichaam en een 5 meter lang hoofd van aluminium dat tegen hem gromde. Hij schrok zo dat hij er zo hard als hij maar kon vandoor ging. Wij hadden vier uur nodig om het enge gevoel dat wij hadden na die ontmoeting kwijt te raken, maar wij wisten

zaak van kunnen zijn dat wij verpletterd werden. Tweeëndertig kilometers lang peddelden wij door de ijsschotsen. Twee keer vroor onze kano vast als wij ergens vastliepen en dan moesten wij op en neer springen en trekken en duwen om hem weer vrij te krijgen. Eindelijk na zeven en een half uur kwamen wij in open water. Wij hadden de ijsschotsen amper achter ons gelaten of de wind begon weer te waaien. De wind was onze dagelijkse metgezel geweest behalve die zeven en een half uur. Wij baden opnieuw, deze keer was het een dankgebed.

Stroomversnellingen, grijze beren, wolven, ijsschotsen, slecht weer - Bob Tanner en zijn vader moesten deze alle het hoofd bieden tijdens een reis van 1126 km door de eenzame wildernis van het noordwesten.

Maar zij groeiden naar elkaar toe en ontdekten dat niemand ooit echt alleen is . . .

---

beiden dat het gebed ons er doorheen geholpen had.

Toen wij bij het Pointmeer aankwamen was het bedekt met ijsschotsen. Met een harde wind zouden dergelijke ijsschotsen een kleine kano als de onze als een eierschaal verbrijzelen. Wij zetten onze tenten op en ik vroeg Bob of hij die avond het gebed wilde uitspreken. Hij toonde een geloof zoals er maar zelden gezien wordt. Hij zei eenvoudig: „Vader, doe de wind ophouden.”

Toen wij de volgende morgen wakker werden was het volmaakt windstil. Het meer was zo vlak als een spiegel. Maar wij moesten tweeëndertig kilometers varen om aan de andere kant te komen. Zelfs maar het zachtste briesje zou er, als wij eenmaal op het meer waren, er oor-

Het was tegen die tijd dat Bob over een zending begon te praten. Verder werd er niet veel over gezegd maar op een dag zei hij: „Ik denk dat als wij thuis zijn ik mij ga voorbereiden op mijn zending.” Vanaf die tijd praatte hij er hoe langer hoe meer over. Op een nacht, om ongeveer één uur, na een lange moeilijke dag draaide hij zich om in zijn slaapzak en zei: „Paps vertel mij over het eeuwige leven.” Wij praatten twee uur lang. Toen, met zijn laatste krachten zei hij: „Dat is wat ik wil,” en sliep in. Dat maakte voor mij de hele tocht de moeite waard.

Wij hadden ook andere ervaringen die ons leerden de harmonie en de schoonheid van de natuur en haar kracht en die van de schepselen op prijs te stellen.

Op een dag nadat wij de Copperminervier hadden bereikt, peddelden wij tijdens een storm op de rivier. Het was eind juli en de sneeuw joeg langs ons heen. Bob zei: „Paps, kijk eens naar de oever.” Dat deed ik . . . Wij stonden stil. En toen wij ophielden met peddelen, blies de wind ons tegen de stroom in!

Wij stopten daarom en gingen aan de kant en verzamelden zoveel mogelijk hout om onze handen te warmen.

Een andere keer bleven wij steken op een rots in een moeilijke partij stroomversnellingen en het leek wel of wij daar voor altijd zouden moeten blijven. Maar na een gebed en een snelle manoeuvre met de boot, raakten wij los.

Toen wij eenmaal de rivier hadden bereikt, waren wij vastbesloten de verloren tijd in te halen. Wij vonden het niet erg in beweging te blijven, omdat wij het koud kregen als wij stil hielden.

Zelfs 's nachts sliepen wij koud. De grond was als ijs en de wind was koud. Wij hadden een paar kleine blikjes brandstof bij ons maar die waren net voldoende om ons eten te bereiden. Dus peddelden wij door en haastten ons. Op onze slechtste dag legden wij maar vijf kilometer af, op onze beste dag haalden wij er tachtig. In de laatste partij stroomversnellingen van de acht, die wij die dag tegenkwamen, gingen wij over een waternival heen en onze boot liep vol. Volgens de kaart waren er acht partijen stroomversnellingen en wij besloten vanwege tijdgebrek, ze te nemen zonder eerst op onderzoek uit te gaan, wat erg dom was.

Langzaam haalden wij onze verloren tijd in en tegen het einde van de tocht

kwamen wij precies op tijd aan in het kleine Eskimodorpje aan de mond van de rivier. Wij hadden nog maar een halve maaltijd over. Onze kano was zo beschadigd dat wij hem achter moesten laten (nadat wij de Canadese ambtenaren op de hoogte hadden gesteld). Wij hadden alle stroomversnellingen van de rivier doorgevaren met uitzondering van één partij (of wij vermoeid of bang waren van die ene die wij aan land voorbijgingen weet ik niet zeker meer), zodat wij geen record vestigden. Maar Bob was verloren geweest en was nu gevonden. De dag nadat wij thuisgekomen waren ging hij naar de bisschop en liet hem weten dat hij de Heer wilde dienen. Hij is nu op zending in het zendingsgebied Illinois Chicago. Aan welke vader ook, die probeert zijn zoon te helpen met zijn besluit op zending te gaan, zou ik willen zeggen dat het belangrijkste is uw zoon te kennen. Niet iedereen hoeft de Copperminervier af te zakken. Dezelfde opbouwende ervaringen kan men thuis hebben, door samen in de garage te werken, tennis te spelen, of misschien samen te gaan wandelen waar u met zijn beiden alleen kunt zijn. Ik zou niet naar de Copperminervier gegaan zijn als ik mij niet daartoe geïnspireerd had gevoeld.

En aan jullie, jongemannen, die weten dat je op zending zoudt behoren te gaan, zou ik willen zeggen dat er voor iedereen wilde plaatsen, Getsemane's, heilige bossen zijn, plaatsen waar je kunt leren geheel en al op de Heer te vertrouwen en Hem aan te roepen in vurig gebed. Probeer niet de Heer te verzoeken door jezelf in gevaar te brengen, maar wees bereid de influisteringen van de Geest te volgen waar ze je ook zullen leiden. □

Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden

Door Vaughn J. Featherstone
Van het Eerste Quorum van Zeventig

Zij die in het leven de hoogste bergen
beklimmen zijn de mensen die
gedisciplineerd zijn.

Er wordt verteld dat Spinola en Richardet, ambassadeurs die in 1608 door de koning van Spanje gezonden waren om in Den Haag een verdrag te sluiten, op een dag zagen hoe acht tot tien mensen uit een kleine boot stapten, op het gras gingen zitten en een maaltijd van brood en kaas gebruikten.

„Wie zijn deze reizigers?” vroeg de ambassadeur aan een boer.

„Dit zijn onze geëerde meesters, de leden van de Staten Generaal,” was het antwoord.

Spinola fluisterde onmiddellijk, „Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden.” (Uit *Happy Homes and the Hearts that make Them.*)

Enige tijd geleden had ik het voorrecht om, in het gezelschap van president Kimball, een ringconferentie bij te wonen. Hij was toen nog geen president van de kerk. Broeder Kimball werkte onvermoeibaar en hield de ene vergadering na de andere tot laat op zaterdagavond. Op

zondag hadden wij om 8 uur 's morgens een vergadering met de bisschappen en de hoge raad. Deze werd gevolgd door de algemene vergadering, een vergadering met het Quorum der Zeventig, een interview met de patriarch, de inwijding van een kapel, en 's avond een toespraak tot seminarieleerlingen. Tegen 9 uur gingen wij naar het huis van de ringpresident om op ons vliegtuig te wachten dat pas om 11 uur zou vertrekken. De vriendelijke vrouw van de ringpresident wilde een maaltijd voor ons bereiden. Broeder Kimball zei: „Alstublieft niet, alles wat ik nodig heb, is een schaalje met melk en wat eigengebakken brood om er in te breken.” Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden.

De meeste mensen van zijn formaat en leiderschap zouden zich tegoed doen aan fazant, kaviaar en ander weelderig voedsel dat geschikt zou zijn voor een koning. Zij zouden hun maag vullen met champagne, drank en wijn en zover gaan dat

Spencer W. Kimball

zij dronken zouden zijn en dwaas zouden handelen. Maar zij die de beste race rennen, de hoogste bergen beklimmen, de gevaarlijkste stromen in het leven overzwemmen zijn de mageren en de geharden, de mannen met een goede conditie, die discipline en wilskracht hebben. Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden.

Wij hebben gelezen over politieke leiders en zakenmensen die zich iedere avond vol eten en tot 10 uur 's morgens slapen, mannen die spoedig hun macht verliezen. De wet van de oogst is onverbidde-lijk. Zij die naar de „diepste van het plezier duiken komen naar boven met meer zand dan parels,” heeft een moderne profeet gezegd.

Het volgende verhaal wordt verteld over generaal Antigonus (382-301 v.Chr., generaal onder Alexander de Grote), die zich voorbereide om met zijn mannen de vijand aan te vallen. Zij hadden de plannen uitgewerkt, de strategie bepaald en de tijd vastgesteld. Het leger van generaal Antigonus was erg klein vergeleken met dat van de vijand. Het teken om aan te vallen werd gegeven. Niemand viel aan. In feite stonden de mannen op het punt om zich terug te trekken. Gene-

raal Antigonus vroeg wat het probleem was. De kapiteins antwoordden dat het leger van de vijand zoveel groter was dat de mannen niet aan durfden vallen. Generaal Antigonus dacht een ogenblik na en vroeg toen: „Voor hoeveel man tel ik dan mee?” Deze geest spreidde zich door mensen; zij vielen aan en wonnen een grote slag.

Voor hoeveel mensen telt een ieder van zijn rechtvaardige dienstknechten in het oog van de Heer? Voor hoeveel mensen telt een president Kimball volgens u? En hoe staat het met een Nathan Eldon Tanner, een Marion G. Romney, of een Ezra Taft Benson?

Dit zijn geen mensen die overwonnen kunnen worden. Als u uw bijdrage aan het leven levert, zullen de mensen dan uw bezittingen en uw fortuin optellen of zullen zij praten over uw karakter en integriteit?

Voor hoeveel zou u Barbara Smith of Belle Spafford meetellen?

De nedergang en de val van het Romeinse rijk was te wijten aan de algemene corruptie van het volk en zijn allesoverheersende liefde voor plezier en nietsdoen. In de laatste dagen van Rome werd werk gezien als alleen maar geschikt voor slaven. Haar burgers waren niet langer trots op de deugden van hun grote voorouders en het rijk viel omdat het niet verdiende te leven. Zo zullen de volken die in weelde leven en niet werken, die liever zoals de oude Burton (1577-1640, Engelse theoloog en schrijver), zei - een pond bloed verliezen in een enkele strijd, dan een druppel zweet in een eerlijke arbeid, onvermijdelijk uitsterven, en ijverige, energieke volken zullen hun plaats innemen.

In bovenstaande verklaring zouden wij het woord *volken* met mannen kunnen

veranderen en het beginsel zou hetzelfde blijven. Mannen en vrouwen met principes worden niet gemakkelijk overwonnen.

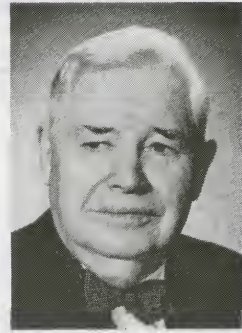
President Tanner had de top nog niet bereikt als een van Canada's grote leiders. Mogelijkheden en rijkdom boven zijn stoutste verwachtingen lagen voor hem. Er kwam een oproep van de profeet en alles werd terzijde geschoven.

President Romney woonde de begrafenisdienst van zijn vrouw bij op maandag, 12 maart 1979. Op dinsdag sprak deze grote man tijdens de inwijding van de tempel te Logan. Dit zijn geen mannen die overwonnen kunnen worden.

Luister naar de stem van iemand uit het verleden, die behoorde tot degenen die niet overwonnen konden worden. Op een algemene conferentie in oktober 1942 zei president J. Reuben Clark jr., een lid van het Eerste Presidium:

„Ik geloof dat ik veilig kan zeggen dat mijn lidmaatschap van de kerk afhangt van het feit of ik bereid ben om de openbaringen en de beginselen, die God geopenbaard heeft, te aanvaarden. Als ik niet bereid ben om dat te doen, heb ik geen recht op dat lidmaatschap. Ieder ander lid, dat de openbaringen en de beginselen die God geopenbaard heeft, niet aanvaardt is in precies dezelfde situatie.

Is dat geen krachtige verklaring? Ik heb het sterke gevoel dat de Heer nu een prachtige generatie van jonge mensen heeft gezonden die geen mannen en vrouwen zullen zijn die overwonnen kunnen worden. Wat een prachtige toekomst hebben jullie. Wat een wonderbaarlijke periode uit de wereldgeschiedenis om in te leven! Ik bid, dat ik lang genoeg zal mogen leven om velen van u, duizenden en duizenden, rechttop te zien

J. Reuben Clark

staan als de generatie heiligen der laatste dagen, die de hele buitenwereld zal leren kennen, want zij zullen weten dat u geen mannen en vrouwen bent om mee te strijden of te overwinnen. U zult daden verrichten en zien verrichten zoals er gedurende de gehele mensheid nog niet verricht zijn. Vergeet het niet, mijn jonge vrienden, u zult hard en taai moeten zijn. U moet in goede conditie zijn om de strijd te kunnen winnen. U zult karakter, integriteit en de beginselen van de waarheid als lichtbakens plaatsen in de donkere dagen die voor ons liggen. Het heeft mij diep ontroerd toen ik in een visioen de toekomstige grootheid zag van degenen die rein zijn en trouw blijven aan de leringen en het voorbeeld van de Meester.

Ik bid, dat de Heer alle jongelui en alle jonge volwassenen in zijn grote kerk moge zegenen. □

Gehoorzaamheid

„Ik geloof dat alle crises waar de kerk doorheen is gekomen veilig zijn doorstaan door toepassing van het beginsel van gehoorzaamheid dat uit eigen beweging werd betuigd. Zelfs in de benarde tijd van Nauvoo, toen de mensen niet wisten waarheen te gaan of wat te doen, vertelde president Young hen niet dat zij moesten vertrekken. Hij zei:

„Ik ga de rivier oversteken en met mijn gezin en mijn trekdieren naar het westen reizen. Allen die ervoor voelen mij te volgen, mogen dat doen.”

Ouderling S. Dilworth Young
(Conferentie van april 1952)

Op de omslag: Kerkleden vanuit de gehele wereld, die terwijl wij een aanvang maken met de volgende 150 jaar de kracht van de kerk vertegenwoordigen: De familie Maughan, Pretoria (Illinois). (2) Travis Uzelac, links, en Patrick Merrell tijdens het jeugdwerk in Sandy (Utah). (3) Een jonge zuster uit Texas. (4) Een doopdienst, zendingsgebied Mexico Monterrey. (5) Broeder en zuster Paris uit Austhn (Texas). (6) De familie Graub, ring Zürich Zwitserland. (7) Machiko Inaba, teruggekeerde zendelinge, gemeente Shizuoka (Japan). (8) Gladys Castillo, lid van het jeugdwerkpresidium in Tarya (Bolivia). (9) Kingi Tonga, teruggekeerde zendeling, zendingsgebied Tonga Nuku'alofa. (10) Susan Anderson, Todd Glad en Jenee Uzelac (begeleider) oefenen een JMJV-lied, Sandy (Utah). (11) De familie Gidts, Pellenburg (België). (12) De familie Cahuana, Independencia-Arequipa (Peru). (13) Van links naar rechts: Ida Baird, ZHV-presidente van het district Mildura, zendingsgebied Australië Adelaide; zuster Brown, oudste lid van de gemeente Mildura; en zuster McAlister, een zendelinge. (14) President Victor Bacatan en zijn vrouw Paz, (Cagayan eerste gemeente). (15) Bisschop Guillermo Riveros, vijfde wijk ring Asuncion Paraguay. (16) Alejandra Lira, Talcahuano, Chili.

De fotografen waren: (1) Norman Ross; (2) Eric W. White; (3) Barry Hodson; (4) R. Hule; (5) Barry Hodson; (6) Arnaldo Lie; (7) Robert Thomas Stout; (8) Steven Sprinkel; (9) Gary W. Stoddard; (10) Marilyn L. Erd; (11) Bryce Jolley; (12) Gerry D. Prince; (13) Zendingsgebied Australië Adelaide; (14) Todd C. Atkinson; (15) Pablino Nunez; (16) J. Warren Harding.
